

VOLINIKUKANDIDAADI KÜSIMUSTIK**Wopke HOEKSTRA****Kliima, nullnetoheide ja puhas majanduskasv****1. Üldine pädevus, pühendumine Euroopale ja isiklik sõltumatus**

Millised Teie oskused ja kogemused on eriti olulised volinikuks saamisel ja Euroopa üldiste huvide eest seismisel, pidades eelkõige silmas Teie tulevast vastutusvaldkonda? Kuidas kavatsete aidata komisjoni poliitilisi suuniseid täita? Kuidas plaanite arvestada soolist aspekti ja lisada soolise perspektiivi kõigisse oma vastutusala poliitikavaldkondadesse? Kuidas kavatsete võtta oma tegevuses arvesse noorte vajadusi?

Kuidas saate Euroopa Parlamenti veenda oma sõltumatuses ja mil moel tagate, et Teie eelnev, praegune või tulevane tegevus ei sea kahtluse alla tööülesannete täitmist komisjonis?

Mul on olnud au ja privileeg tegutseda praeguses president Ursula von der Leyeni juhitud komisjonis kliimameetmete volinikuna. Soovin südamest anda ka edaspidi oma panuse sellise Euroopa Liidu heaks, mis toob kasu oma kodanikele ja majandusele, nende heaolu ja turvalise tuleviku heaks ning liidu heaks, mis võtab oma positsiooni ja vastutust maailmas tõsiselt.

Kasvasin üles 1970. ja 1980. aastatel – perioodil, mida on ajaloos ühe elemendina kindlasti kujundanud külm sõda, Euroopa valus lõhestamine raudse eesriide ja müüri. Juba noores eas sai mulle selgeks, et rahu, heaolu ja koostöö on privileegid, mida ei tohi kunagi võtta enesestmõistetavalt ning mille nimel tuleb vaeva näha. Roomas ning hiljem Berliinis ja Fontainebleaus veedetud aastad andsid mulle võimaluse elada ja töötada välismaal, õppida võõrkeeli ja kogeda erinevaid eluviise, kuid eelkõige õppida tundma väärtusi ja unistusi, mida me eurooplastena jagame. Me peame nende eest seisma! Just soov teenida avalikkust ja võtta vastutust ajendas mind loobuma karjäärist erasektoris ja pühenduma avalikule teenistusele, kõigepealt Madalmaades ja alates 2023. aasta oktoobrist Euroopa Liidus.

Oma teenistuskäigu jooksul on mul olnud võimalus töötada koos paljude erinevate partneritega kogu liidus. Rahandusministrina tegin koostööd rahandusministrite kliimameetmete koalitsioonis ja sellistes valdkondades nagu kapitaliturgu liit, Madalmaade rahanduse keskkonnahoidlikumaks muutmine ja majanduskasvu fondi (Groefonds) käivitamine, et suurendada investeringuid kestlikku majanduskasvu. Samuti võtsid Madalmaad minu järelevalve all vastu õigusaktid varifirmade vastu ning käsitlesid litsentsitasude maksmise küsimust seoses koostööd mittetegevate ja madala maksumääraga riikidega.

Madalmaade välisministrina töötasin koos kolleegidega selle nimel, et tulla toime meie aja suurte katsumustega, nagu sõda, julgeolek, mitmesugused ohud ja kliimamuutused – see õpetas mulle koostöö tähtsust. Välisministrina tegin kõik endast oleneva, et Euroopa oleks geopoliitiliselt aktiivsem, tarniks Ukrainasse relvi ja nõuaks Venemaa õiguslikult vastutusele võtmist. Euroopa Liiduna saame nendest katsumustest kõige paremini üle koostöö kaudu, nii Euroopa kui ka ülemaailmsel tasandil.

Oma viimasel ametikohal kliimameetmete volinikuna olen koos volinike kolleegiumiga teinud koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, et töötada välja, võtta vastu ja rakendada poliitikat, mis on vajalik 2050. aastaks kliimaneutraalsuseni jõudmiseks ja meie 2030. aasta kliimaeesmärkide saavutamiseks. Olen sügavalt veendunud, et kliimameetmed tuleb siduda suurema konkurentsivõime ja majandusliku heaoluga, millest ei jäeta kedagi kõrvale. Andsin oma panuse kliimaalastesse õigusaktidesse, nagu raskeveokite CO₂ heite normid ja süsinikdioksiidi sidumise sertifitseerimine.

Kliimamuutustega seotud probleeme ei suuda Euroopa siiski üksi lahendada. Seepärast olen edendanud komisjoni üleilmset tegevust kliimamuutuste alal, pidades kinni Pariisi kokkuleppega antud lubadustest. Koos president von der Leyeniga tegin koostööd meie partneritega kogu maailmas COP28 läbirääkimiste eduka tulemuse nimel,

millega võeti ülemaailmne kohustus kahekordistada energiatõhususe parandamist, kolmekordistada taastuvenergia tootmisvõimsust ja järk-järgult loobuda fossiilkütustest, juhindudes ülemaailmsest kokkuvõttest.

Loodan, et saan öelda, et olen täitnud lubadused, mille andsin 12 kuud tagasi, kui mind parlamendis volinikukandidaadina küsitleti, ning kinnitan, et nii saab see olema ka seekord, kui parlament mind oma usaldusega austab. Kui mind kinnitatakse kliima, nullnetoheite ja puhta majanduskasvu volinikuks, teen kõik endast oleneva, et püsida kliimanetraalsuse saavutamise kursil ja tagada samas meie majanduse kasv.

Selles kontekstis on oluline luua meie ettevõtetele soodsad tingimused üleminekuga alustamiseks. Sellised vahendid nagu süsiniku piirimeede (SPIM) toetavad ELi ambitsioonikamaid kliimaeesmärke ja tagavad, et kliimameetmete mõju ei õhnestata ohtu tootmise üleviimisega tagasihoidlikuma kliimapoliitikaga riikidesse. Aitan välja töötada selle ülemineku järgmist etappi. See hõlmab ettepanekut sätestada Euroopa kliimamääruses heite netovähendamise 2040. aasta eesmärgiks 90 %. Konkurentsivõime tagamine ja õiglase ülemineku võimaldamine meil 2040. aasta eesmärgi saavutamiseks. Töötan ka Euroopa kliimakohanemise kava edendamise nimel kooskõlas ametisseastuva presidendi poliitiliste suunistega ning lähtudes meie tööst kliimamuutustele vastupanu võime, nendeks valmisoleku ja riskijuhtimise valdkonnas. Meie jõupingutused kliimamuutuste leevendamiseks ning samas nendega kohanemiseks ja nendeks valmistumisel loovad meile võimalusi olla majanduslikus plaanis juhtpositsioonil. Seepärast arendan koos heaolu ja tööstusstrateegia eest vastutava juhtiva asepresidendiga ning koostöös teiste asjaomaste volinikega edasi puhta tööstuse kokkulepet, mis keskendub süsinikuheite vähendamisele, puhtale tehnoloogiale ja investeeringute stimuleerimisele.

Olen kindlalt veendunud, et konkurentsivõime, heaolu ja õigluse toetamisel ja kaksikülemineku elluviimisel on oluline roll maksustamisvaldkonnal. Kui mind volinikuks kinnitatakse, püüaksin leida viise, kuidas meie maksusüsteemid saaksid nende eesmärkide saavutamist toetada. Ennekõike töötaksin energia maksustamise ja selliste maksumeetmete võtmise nimel, mis loovad stiimuleid puhta tehnoloogia kasutuselevõtuks, ning uuraksin, kuidas saaks käibemaksusüsteeme muuta veelgi keskkonnanahoidlikumaks. Õiglase maksustamine sõltub ka maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastasest võitlusest. Seetõttu panustaksin sellesse, et säilitada Euroopas võimalikult ambitsioonikad eesmärgid. Lisaks ELi-sisestele jõupingutustele kavatsen koostöös liikmesriikidega anda panuse rahvusvahelist maksureformi käsitleva ülemaailmse kokkuleppe rakendamisse.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, on mul au liituda kolleegiumiga, mida juhib president, kes sai 2019. aastal komisjoni presidendiks esimese naisena. Olen kogu oma karjääri jooksul toetanud soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas tagades, et minu enda meeskonnas valitseks sooline tasakaal. Ent mitmekesisus ei piirdu vaid soolise võrdõiguslikkusega. Mitmekesised meeskonnad saavutavad kõige paremaid tulemusi ja seetõttu kavatsen mitmekesisust igal võimalusel edendada. Isana mõistan väga hästi, et nii vanemana kui ka avaliku teenistuse rolli kandes on minu ülesanne seista hea selle eest, et noored päriksik maailmajao ja planeedi, kus nad saavad olla õnnelikud. Selleks tuleb nende häält kuulda võtta. Oma praegusel ametikohal olen kliimapoliitika küsimustes noortega korrapäraselt suhelnud – nii kliimapakti saadikute, noorte põllumajandustootjate või noorte aktivistidega –, et tagada nende seisukohtade arvessevõtmine. Kavatsen kindlasti ka edaspidi noorte häält kaasata noortediaaloo kaudu, mille loodan sisse seada ametiaja esimese 100 päeva jooksul.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, tegutsen täielikus kooskõlas aluslepingute ning Euroopa Komisjoni liikmete käitumisjuhendi teksti ja põhimõtetelega. Ma ei võtaks vastu juhiseid üheltki valitsuselt ega muult üksuselt ning tegutseksin alati Euroopa huvides. Kui tekib olukord, mis võib põhjustada huvide konflikti või mille puhul võidakse minu erapooletus kahtluse alla seada, teavitaksin sellest viivitamata komisjoni presidenti. Minu huvide deklaratsioon on avalik ja täielik ning kohustun tagama, et seda ajakohastatakse, kui minu isiklikud asjaolud muutuvad.

2. Vastutusvaldkonna juhtimine ja koostöö Euroopa Parlamendiga

Kas lubate, et hoiate parlamenti nii enda kui ka oma vastutusala allüksuste tegevusega piisavalt kursis? Millistes aspektides peate end parlamendi ees vastutavaks?

Milliseid konkreetseid kohustusi olete valmis võtma suhtluses parlamendiga, seoses kohtumistega parlamendikomisjonides ja osalemisega täiskogul, oma tegevuse läbipaistvuse, koostöö ning parlamendi seisukohtadele ja seadusandlike algatuste taotlustele tulemusliku reageerimisega? Kas olete valmis edastama

parlamendile õigeaegselt teavet ja dokumente kavandatavate algatuste või käimasolevate menetluste kohta nõukoguga võrdsetel alustel?

Olles teinud oma praeguses ametis kliimameetmete volinikuna tihedat koostööd Euroopa Parlamendiga, olen vahetult tundma õppinud parlamendi eestvedamisvõimet, asjatundlikkust ja pühendumust seoses meie 2050. aasta kliimameetmete tegevuskavaga. Kui mind volinikuks kinnitatakse, võtan taas kohustuse teha parlamendiga koostööd ning austada täielikult tema institutsioonilist rolli ja õigusi kliima, nullnetoheite, puhta majanduskasvu ja maksustamise valdkonnas. Samuti kannaksin hoolt selle eest, et minu vastutusallas olevad talitused juhinduvad samasugusest koostöövaimust ja austavast parlamendi rolli vastavates poliitikavaldkondades.

Presidendi juhtimisel teeksin tihedat koostööd kõigi kolleegiumi liikmetega. Selleks, et tagada meie töö täielik sidusus ja järjepidevus, on minu jaoks kesksel kohal tihe koostöö õiglase ja konkurentsivõimelise puhtale energiale ülemineku eest vastutava juhtiva asepresidendi ning heaolu ja tööstusstrateegia eest vastutava juhtiva asepresidendiga, nagu ka teiste volinikega, sealhulgas finantsteenuste, keskkonna, veemajanduse kriisivalmiduse, põllumajanduse, energeetika, transpordi ja kaubanduse, aga ka lihtsustamise valdkonnas.

Olen alati kindlalt jaganud seisukohta, et ühiste eesmärkide poole püüdlemine ja edukate tulemuste tagamine sõltub korrapärasest dialoogist ning võimalikult suurest koostööst, vastastikusest usaldusest ja läbipaistvusest. Luban teha Euroopa Parlamendiga koostööd heas usus ja kooskõlas raamlepinguga. See puudutab keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni (ENVI), majandus- ja rahanduskomisjoni (ECON) ja selle maksuküsimuste allkomisjoni (FISC), tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni (ITRE) ning kõiki teisi komisjone, kes huvituvad kliima-, netonullheite, puhta majanduskasvu ja maksuküsimustest ning tunnevad dialoogivajadust.

Olles saanud vahetu kogemuse otsesuhtlusest parlamendiga paljudes küsimustes, ei pea ma sellist suhtlust mitte ainult institutsiooniliseks kohustuseks, vaid meie suhete nurgakiviks ning eduka poliitikakujundamise ja rakendamise aluseks. Kui mind volinikuks kinnitatakse, jätkan osalemist parlamendi aruteludes ning suhtlen parlamendi ja selle liikmetega erinevates formaatides oma vastutusallas kuuluvates valdkondades. Suhtun väga tõsiselt komisjoni rolli täitmise õigusloomeprotsessis, sealhulgas kolmepoolsetel kohtumistel parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, järgides täielikult institutsioonidevahelist parema õigusloome kokkulepet ning komisjoni ja parlamendi vahelist raamlepingut. Erapooletu vahendajana kohtlen parlamenti ja nõukogu võrdsetel alustel ning esitan neile vastavalt teavet ja dokumente, austades nende aluslepingutest tulenevaid institutsionaalseid õigusi ja kohustusi.

Kooskõlas raamlepinguga kohustun tegema ka kõik endast oleneva eesmärgiga tagada, et minu vastutusallas vastatakse Euroopa Parlamendi resolutsioonidele kolme kuu jooksul. Oma poliitilistes suunistes lubas ametisseastuv president veelgi tugevdada komisjonipoolset koostööd artikli 225 kohaste parlamendi resolutsioonide osas seeläbi, et volinikud osalevad nende resolutsioonide üle parlamendikomisjonidega peetavas struktureeritud dialoogis. Olen kindlaks nõuks võtnud tagada sellise dialoogi olemasolu oma vastutusallas kuuluvates valdkondades. Nii nagu olen näidanud oma senises ametlikus ja mitteametlikus suhtluses parlamendiga, võtaksin ka edaspidi vastu parlamendiliikmete kohtumistaotlusi, kirju ja küsimusi nii palju kui võimalik ja vastaksin neile esimesel võimalusel. Mulle isiklikult, aga ka meie töö õnnestumiseks oli oluline, et enne COP28 läbirääkimisi ja nende ajal suhtlesin Euroopa Parlamendiga proaktiivselt kogu poliitilise spektri ulatuses ning tegin seda ka kõigi teiste minu vastutusallas kuuluvate küsimuste puhul, ja teen seda ka edaspidi. Jälgin poliitika jõustamist ja rakendamist oma vastutusallas ning teavitan sellest asjaomaseid vastutavaid parlamendikomisjone.

Tänu oma kogemusele Madalmaade Senati valitud liikmena aastatel 2011–2017 ning hiljem rahandus-, välis- ja asepeaministrina ning nüüd Euroopa Komisjoni volinikuna mõistan väga hästi heade töösuhete ja korrapärase suhtluse tähtsust. Seetõttu olen alati pidanud väga oluliseks ennetavat suhtlust parlamendiliikmetega, et luua usaldust ja teha laialdase toetuse saavutamiseks koostööd. Minu varasemate kogemuste kohaselt on see aidanud leida lahendusi mitte ainult tavapärasest seadusandlikes protsessides, vaid ennekõike võimaldanud luua vajaliku usalduse ja lugupidamise kiiret lahendamist vajavates küsimustes või oluliste poliitiliste otsuste tegemisel, nagu reageerimine COVID-19 pandeemiale, Ukraina toetamine ja tegelemine Venemaa agressioonisõja tagajärgedega.

Mõistan, et kui mind volinikuks kinnitatakse, võib lahendusteni ja üksmeeleni jõudmine vahel ka raskeks osutuda. Poliitikas aitab sellistel hetkedel ühisosa üles leida avatud, usaldav ja lugupidav suhtlemine. Minu üks on olnud ja jääb alati avatuks ning mul on hea meel teada, et paljud teist on juba saanud veenduda, et olen pidanud seda lubadust, mille andsin teile aasta tagasi.

Juhindudes põhimõttest töötada koos Euroopa heaks ja eurooplastele lähemal, on ametisseastuv president koos oma uue kolleegiumiga asunud looma komisjoni, kes tegutseb rahvale lähemal, külastades sagedamini ja rohkemaid piirkondi. Jagan seda põhimõtet täielikult. Euroopa Parlamendil kui ainsal institutsioonil, mille valivad kõigi 27 liikmesriigi kodanikud otse, on rahva häält esindades unikaalne roll. Olen võtnud südameasjaks külastada liikmesriike regulaarselt ja võimaluse korral kohtuda kodanikega kohalikul tasandil: linnades, külates, maa- ja äärepoolsetes piirkondades, ning arutada teiega nende vajadusi ja eesmärke. Sellised kohtumised on olnud minu varasemates avaliku teenistuse ametites ja on ka praegu Euroopa Komisjoni volinikuna ühed kõige rikastavamad ja tulevikku vaatavamad.

Dialoog, austus ja ausa koostöö vaim on minu jaoks avalikkuse teenimisel keskse tähtsusega. Nendest juhindun ka teiega kliima-, netonullheite, puhta majanduskasvu ja maksuvaldkonnas ning muudeski küsimustes koostööd tehes.

Majandus- ja rahanduskomisjoni küsimused

Äriühingute maksustamine ning maksupettuste, maksudest kõrvalehoidmise ja maksustamise vältimise vastu võitlemine

3. Kuidas kavatsete toetada ELi konkurentsivõimet maksupoliitika kaudu, et vähendada maksukohustuse täitmisega seotud kulusid ja maksukoormust eelkõige väiksemate ettevõtjate jaoks, jätkates samal ajal võitlust maksupettuste, maksudest kõrvalehoidmise ja maksustamise vältimise vastu? Milline on Teie strateegia ühehäälsuse saavutamiseks nõukogus äriühingute maksustamist käsitlevate ELi ühiste algatuste vastuvõtmisel, nagu DEBRA, HOT ja BEFIT, ning maksustamise vältimise vastaste ettepanekute vastuvõtmisel, näiteks seoses riulifirmade tegevuse tõkestamisega ELis? Kas kavatsete teha mõne ettepaneku, millega tagada, et digivara ja -raha ei muutuks maksudest kõrvalehoidmise ega maksustamise vältimise vahendiks?

Kui mind volinikuks kinnitatakse, panustan oma tegevusega ELi maksualgatustesse, millel on oluline roll Euroopa konkurentsivõime, heaolu ja sotsiaalse õigluse toetamisel, jätkates samas võitlust maksupettuste, maksudest kõrvalehoidmise ja maksustamise vältimise vastu.

Euroopa kestlik jõukus ja konkurentsivõime on Euroopa Komisjoni järgmiste aastate poliitilises tegevuskavas esiplaanil. Selle saavutamiseks peaks äritegevus muutuma Euroopas lihtsamaks ja kiiremaks, eriti VKEde jaoks. Seepärast tehakse kõigile volinikele ülesandeks vähendada halduskoormust ja aidata kaasa lihtsustamisele. Kavatsen seda tegevuskava edendades seada prioriteediks töö, mis on vajalik ELi äriühingute maksustamise eeskirjade lihtsustamiseks ja konsolideerimiseks. Hästi toimiv siseturg on meie konkurentsivõime võti ja väga tähtis on pidada sammu konkureerivate ülemaailmsete turgude arenguga. Selleks on oluline vajaduse korral vähendada äriühingute maksustamist käsitlevate õigusaktide killustatust ELis. Jätkan tööd äriühingute maksureformiga kooskõlas oma missioonikirjaga, et lihtsustada õigusraamistikku, kõrvaldada takistused, mis piiravad meie ettevõtete laienemissuutlikkust ja võimalusi siseturust võimalikult palju kasu saada.

Alustan praeguse ELi maksuõigustiku stressitestimisest, et teha kindlaks ja kõrvaldada kitsaskohad, nagu kattuvused, vastuolud või aegunud eeskirjad, näiteks olemasolevate õigusaktide hindamisega, et testida kehtivate otsese maksustamise direktiivide tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja lisaväärtust. Seni on komisjon algatanud kaks otsese maksustamise valdkonna direktiivide, nimelt maksustamise vältimise vastase direktiivi ja maksustamisalase halduskoostöö direktiivi hindamist. See on osa laiemast tegevuskavast, mille eesmärk on ebavajaliku eemaldamine ELi otsese maksustamise õigustikust ning saavutada suurem lihtsus ja koormuse vähendamine kooskõlas presidendi võetud kohustusega vähendada aruandluskohustust vähemalt 25 % ja ELi VKEde puhul 35 %. Direktiivide läbivaatamine võimaldab teha kindlaks võimalikud kattuvused, kuid ka lüngad ja valdkonnad, kus õigusaktile võiks tulla kasuks selgem sõnastus või tõhusamad sätted.

Siseturu parem toimimine sõltub ka sellise maksuraamistiku loomisest, mis on vastupanuvõimeline maksupettustele, maksudest kõrvalehoidmisele ja maksustamise vältimisele. Kuna tehnoloogia ja asjaolud muutuvad pidevalt ning pakuvad maksustamise vältimiseks ja maksudest kõrvalehoidmiseks uusi võimalusi, kavatsen jätkuvalt hoida silma peal ELi otsest maksustamist käsitlevate õigusaktide rakendamisel ja jõustamisel. Rahvusvahelist maksureformi käsitlev ülemaailmne kokkulepe on olnud ajalooline verstapost, millega kehtestatakse suurtele kontsernidele ülemaailmne minimaalne tegelik maksumäär. Lisaks maksuteabe kogumisele on oluline ka maksutulupuudujäägi kõrvaldamine või vähendamine. Siin saab EL maksuhaldureid toetada, jagades parimaid tavasid ja töötades välja range metoodika maksutulupuudujäägi arutamiseks.

ELi maksupoliitika loomise üks keeruline osa on seadusandlik erimenetlus, milleks on vaja liikmesriikide ühehäälselt kokkulepet. Liikmesriikide jaoks on jätkuvalt oluline säilitada suveräänsus küsimustes, mis otseselt mõjutavad nende majandust ja riigikassat. See omakorda selgitab nende vastumeelsust võimalusele muuta nõukogu otsustusprotsess maksuküsimustes kvalifitseeritud hääleteenamusega hääletamiseks. Kui mind volinikuks kinnitatakse, annan endast parima, et jätkata tulemuslikku tööd äriühingute maksustamise ettepanekute osas kõigi liikmesriikidega toimuva asjakohase suhtluse kaudu.

Väärib märkimist, et eelmise komisjoni ametiajal leppisid liikmesriigid ühehäälselt kokku mitmes olulises otsese maksustamise ettepanekus, sh maksustamisalase halduskoostöö direktiivid 7 (digiplatvormid) ja 8 (krüptovaratehingud), direktiiv hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta liidus (teine samm) ning viimati direktiiv ülemääraselt kinnipeetava maksu vähendamise kiiremate ja turvalisemate menetluste kohta (FASTERi direktiiv).

Laenu teel rahastamise sooduskohndlemise vähendamiseks ettenähtud kompensatsiooni (DEBRA) ettepanekut ei ole nõukogus alates 2022. aastast aktiivselt arutatud. Analüüsin liikmesriikide valmisolekut see algatus uuesti läbi vaadata, võttes arvesse uuel ametiajal esmatähtsat konkurentsivõime tegevuskava ning eesmärki arendada välja Euroopa hoiuste ja investeringute liit. Lisaks töötan selle nimel, et leida uuenduslikke lahendusi ELi finantssektori ühtse maksuraamistiku loomiseks eesmärgiga toetada finantssektori edasist integratsiooni, hõlbustada piiriüleseid tehinguid ning edendada digitaliseerimist ja innovatsiooni. Komisjon on juba algatanud uuringu, et uurida võimalikke viise finantssektori maksustamiseks.

Ettepanek „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ (BEFIT) on pikaajaline projekt. Ühtse äriühingu tulumaksu raamistiku väljatöötamine ELis on olnud juba aastaid üks peamisi eesmärke ja on jätkuvalt prioriteet. Eelseisvatel aastatel võib osutuda vajalikuks vaadata seda ettepanekut teise sambaga seotud kogemuste valguses, mis on juba hakanud muutma rahvusvahelist maksumaastikku.

Olen teadlik raskustest, mis on seotud krüptovara liigitamise, hindamise ja haldamisega. See võib tekitada probleeme maksuhalduritele, kes püüavad neid õiglaselt ja tõhusalt maksustada. Komisjoni talitused on teinud liikmesriikidega koostööd, et hõlbustada ja edendada kogemuste ja heade tavade jagamist selles valdkonnas. Koos krüptovaraturgude määrusega, millega reguleeritakse krüptovara emitente ja krüptovaraga seotud teenuste osutajaid, suurendab maksustamisalase halduskoostöö direktiiv (DAC 8) krüptovaratehingute maksustamise läbipaistvust ning vähendab maksupettuste, maksudest kõrvalehoidmise ja maksustamise vältimise ohtu. Komisjon on valmis neid küsimusi vajaduse korral põhjalikumalt käsitlema.

OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku kokkulepe esimese ja teise samba kohta

4. OECD II samba kokkulepe 15 %-lise minimaalse tegeliku maksumäära kohta sisaldab erandeid, mis võivad jätta võimaluse agressiivseks maksuplaneerimiseks. Kuidas kavatsete võidelda äriühingute kasumi ümberpaigutamise ning kahjustava maksukonkurentsi vastu ELis ja seoses kolmandate riikidega, võttes arvesse ülemaailmse maksukokkuleppe erandeid? Kas Euroopa Komisjon kavatses esitada ettepaneku juhuks, kui kriitiline mass riike I samba kokkuleppe mitmepoolset konventsiooni ei ratifitseeri?

Suurte kontsernide agressiivse maksuplaneerimise takistamine on teise samba kokkuleppe üks põhieesmärke ning kajastub selgelt OECD näidiseeskirjades ja ELi teise samba direktiivis. Need eeskirjad on osa ulatuslikust reformist, mille eesmärk on piirata äriühingu tulumaksu määradel põhinevat konkurentsi ülemaailmse maksustamistaseme alampiiri kehtestamise kaudu.

OECD hiljutiste andmete kohaselt ([Ülemaailmne minimaalne tulumaksumäär ja hargmaiste ettevõtete kasumi maksustamine | OECD](#)) tuleneb teisest sambast hinnanguliselt lisatulu 155–192 miljardit USA dollarit aastas (perioodi 2017–2020 andmete põhjal). Kui ligikaudu kaks kolmandikku sellest tulust saadakse eeldatavasti otse miinimummaksust, siis umbes üks kolmandik tekib eeldatavasti kaudselt kasumi ümberpaigutamise vähenemisest.

Vähesed oleksid viis aastat tagasi arvanud, et on võimalik saavutada ülemaailmne kokkulepe hargmaiste ettevõtete minimaalse tegeliku maksumäära tagamise suhtes. Erandid olid kokkulepitud kompromisspaketi lahutamatu osa. Sisulistel põhjustel tehtava erandi eesmärk on võtta arvesse olukordi, kus agressiivse tegevuse oht on majandusliku sisu olulise esinemise tõttu piiratud. Kokkuleppega on juba ette nähtud järkjärguline vähendamine ja selle üle on põhjalikult läbi räägitud.

Nüüd on äärmiselt oluline julgustada võimalikult paljusid riike rakendama teise samba raamistikku. Komisjon on tegelenud teise samba edendamisega erinevatel foorumitel (OECD, ÜRO jne). Eeldatakse, et 2025. aastaks hakkab uut miinimummaksu maksuma ligikaudu 90 % kohaldamisalasse kuuluvatest hargmaistest ettevõtetest; see eeldus põhineb rakendanud või rakendamise teatanud jurisdiktsioonidel. See ei ole süsteemi usaldusväarsuse säilitamiseks siiski piisav. Põhieesmärk on tagada, et alates 2025. aastast kohaldatakse kaitsemeetmena alamaksustatud kasumi reegliti raamistikku mitterakendavates jurisdiktsioonides asuvate maksumaksjate suhtes, mis toob kaasa madalalt maksustatud ettevõtete maksustamise. See on teise samba raamistiku otsustav osa, millega on võimalik tagada, et need eeskirjad ei kahjusta rakendavate jurisdiktsioonide huve.

Seda silmas pidades julgustan ma jätkuvalt kõiki kohustusi võtnud riike neid eeskirju rakendama või tegema kiiresti koostööd tõhusa teabevahetuse teel, et need, kes on raamistikuga liitunud, saaksid teist sammast kohaldada. On äärmiselt oluline, et eeskirju kohaldataks ühetaoliselt ja kooskõlastatult. Kõik hiljutised OECD ja kaasava raamistiku alusel tehtud jõupingutused toetavad liikumist selles suunas. Kui mind volinikuks kinnitatakse, suhtlen ma kõigi peamiste osapooltega, eelkõige Ameerika Ühendriikidega. Kui reeglitest hoitakse kõrvale, näiteks ebatäpse või isegi pettusliku aruandlusega, peavad liikmesriigid kasutama oma hindamis- ja jõustamisvolitusi, et tagada teise samba sujuv toimimine.

Samuti sooviksin märkida, et lisaks teisele sambale jätkab komisjon oma laiemaid jõupingutusi agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemisel näiteks UNSHELLi ettepaneku kaudu, mis on nõukogus alates 2021. aastast menetlemisel.

Esimese samba puhul tunnistan pakilist vajadust digitaalrajanduse õiglase ja tõhusa maksustamise järele. Praegused rahvusvahelised maksueeskirjad töötati välja füüsiliste ettevõtete jaoks ja ei võta piisavalt arvesse digitaalsete ärimudelite loodud väärtust. Komisjon on kindlalt toetanud OECD tööd, milleks G20/kaasav raamistik on andnud volitused, kuna üks mitmepoolne lahendus on parem kui hulk riigipõhiseid lahendusi. Esialgu ühines selle eesmärgiga umbes 140 jurisdiktsiooni ja ma toetan seda ka isiklikult.

OECD mitmepoolne konventsioon on valmis ja seda enam ei arutata. Nüüd peame jõudma kokkuleppele summa B (mõnede siirdehindade eeskirjade lihtsustamine) osas, et saaks kogu paketi avada. See on keeruline ülesanne, nagu näitab kokkuleppe sõlmimise korduv edasilükkamine. Ent usun, et see ei ole teostamatu, arvestades juba saavutatud tulemusi.

Toetan jätkuvalt täielikult mitmepoolset lähenemisviisi digitaalrajanduse maksustamisele. Kogu maailma huvides oleks tagada kiire ja kooskõlastatud lahendus esimese samba raames. Maksustamise eest vastutavad komisjoni talitused osalevad aktiivselt aruteludes tulevase ÜRO rahvusvahelise maksukoostöö raamkonventsiooni üle, millel on tõenäoliselt lai kohaldamisala.

Lõpetuseks ei tohiks unustada äriühingute maksustamise käitumisjuhendi töörühmas tehtud tähtsat tööd maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelus, mis kajastab komisjoni soovi edendada rahvusvahelisi hea maksuhaldustava standardeid kogu maailmas. Tänu sellele töösuunale on 160 kahjulikku maksukorda enam kui 60 riigis muudetud või nende atraktiivsust vähendatud. ELi loetellu kandmise kriteeriume tuleb edasi arendada, et kohandada neid uute väljakutsetega; komisjon võtab muudatuseettepanekute tegemisel juhtrolli. Tunnistan vajadust jätkata võitlust maksualaste kuritarvituste vastu ja olen valmis töötama selles valdkonnas suurema ülemaailmse koordineerimise nimel.

Keskkonnahoidlik maksustamine

5. Kuidas kavatsete oma kliima- ja maksustamisportfelli puhul kasutada maksustamist kliimaeesmärkide saavutamiseks ja millised algatused on Teil kavas energiaalase maksupoliitika hindamiseks? Kas kavatsete esitada ettepaneku energia maksustamise direktiivi läbivaatamiseks, et võtta arvesse Draghi aruande soovitusi? Kuidas kavatsete käsitleda heitkoguste vähendamise eesmärki (vähendada 2040. aastaks heitkoguseid 90 %) käimasolevatel nõukogu läbirääkimistel energia maksustamise direktiivi läbivaatamise üle? Kas kavatsete oma ametiaja jooksul pakkuda välja meetmeid lennundus- ja merendussektori tõhusamaks maksustamiseks?

Usun kindlalt, et maksustamine on üks peamine hinnakujundusvahend kliimaeesmärkide saavutamisel. See võib olla muutuste katalüsaatoriks, mis paneb üksikisikuid ja ettevõtteid tegema kestlikumaid valikuid. ELi keskkonnamaksud ei ole aga praegu ühtlustatud, mistõttu keskkonna- ja CO₂-maksud on liikmesriigiti ebaühtlased. Selline ühtluse puudumine tekitab segadust ja õõnestab meie kliimapoliitika tõhusust. Kui mind kinnitatakse maksu- ja kliimavaldkonna volinikuks, on mul head võimalused olemasolevaid vahendeid maksimaalselt ära kasutada ning tagada maksupoliitika ja kliimaeesmärkide kooskõla. Selle probleemi lahendamiseks kavatsen

alustada liikmesriikidega arutelusid, et saavutada tasakaalustatum ja ühtsem lähenemisviis keskkonnamaksudele. Koos töötades saame luua võrdsemad tingimused ja tagada, et kõik liikmesriigid järgivad meie ühist kliima- ja keskkonnapoliitikat. Näiteks on võimalik tõhustada keskkonnamaksude kasutamist, et tagada põhimõtte „saastaja maksab“ kohaldamine.

Energiatoodete ja elektrienergia maksustamine ELis hõlmab makse, mis ei kuulu energia maksustamise direktiivi kohaldamisalasse. Draghi aruandes juhitakse tähelepanu sellele, et energiamaksud on osa laiemast tasude, lõivude ja võrgukulude süsteemist. Olen teadlik mõjust, mida energiahinnad avaldavad ELi tööstuse konkurentsivõimele, ning olen mures nende mõju pärast ettevõtetele ja leibkondadele. Kaalun Draghi aruande soovitusi, sealhulgas liikmesriikidevahelisel koostööl põhinevaid lahendusi siseturu tugevdamiseks ja tagamiseks, et maksud, lõivud ja tasud ei avaldaks negatiivset mõju energiahindadele ja ELi tööstuse konkurentsivõimele, toetades samal ajal koos energeetika ja elamumajanduse volinikuga puhtale energiale ülemineku eesmärke.

Energia maksustamise direktiiv on viimane osa paketist „Eesmärk 55“, mida ei ole veel vastu võetud ning mille üle nõukogus ja Euroopa Parlamendis praegu läbirääkimisi peetakse; direktiivi kavandatud läbivaatamisega püütakse seda raamistikku ajakohastada, viies selle kooskõlla ELi kliima- ja energeetikaeesmärkidega. Üheks põhiaspektiks on järjestussüsteemi kasutuselevõtt, kus saastavamaid tooteid maksustatakse rangemalt, et soodustada puhtama energia kasutamist, ning uute toodete, nagu ammoniaagi ja vesiniku lisamine. Selleks, et veelgi edendada elektrikasutust, saaksid liikmesriigid vähendada elektrisõidukite, lennukite või laevade (kaldaäärse) elektritoote maksustamist nulltasemeni. Läbivaatamisega ajakohastatakse ka maksumäärade struktuuri, piiratakse riiklike maksuvabastuste ja miinimummääradest allapoole vähendamist võimaldavate erandite ulatust ning tagatakse suurem ühtlustamine kogu ELis, säilitades samal ajal liikmesriikide tulu teenimise võime. Energia maksustamise direktiivi läbivaatamine toetab ELi heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamisel, edendades säästvamate või taastuvkütuste kasutamist ning toetades samal ajal konkurentsivõimelist, sotsiaalselt õiglast ja kestlikku majanduskasvu ELis. Energiakriis tõi teravalt päevakorda ELi sõltuvuse kolmandatest riikidest pärit fossiilkütustest. Läbivaadatud energia maksustamise direktiivil on oluline roll üleminekul imporditud energiaallikatelt sellisele energiale, mida saab toota ELis – näiteks taastuvenergiele –, mis muudab ELi vähem vastuvõtlikuks kolmandate riikide tarnetega seotud rahvusvaheliste turuõkkide suhtes ja vähem sõltuvaks välistest energiaallikatelt.

Komisjon jätkab koostööd nõukoguga, et liikuda kompromissi suunas, püüdes samal ajal säilitada kõrgeid eesmärke. Läbivaadatud energia maksustamise direktiivi vastuvõtmine võib aidata saavutada 2040. aastaks netoheitte 90 % vähendamise eesmärki.

Mis puudutab maksustamist lennundus- ja merendussektoris, siis ma ei tee sellest saladust, kui oluliseks pean tegevust nendes sektorites. Euroopa majanduse üldise konkurentsivõime säilitamiseks peame kaasama heitkoguste vähendamise ülemaailmsete eesmärkide saavutamisse kõik sektorid. Vastasel juhul oleks koormus nende jaoks, kes ei ole vabastatud, liiga suur. Energia maksustamise direktiivi läbivaatamise ettepaneku eesmärk on kaotada lennuki- ja laevakütuse suhtes kohaldatav kohustuslik erand. See muudatus peaks võimaldama diferentseerida maksumäärasid kütuste kaupa vastavalt nende keskkonnatoimele. See annaks säästvatele lennukikütustele ning säästvatele ja täiustatud laevakütustele fossiilkütuste ees eelise ning aitaks suurendada investeringuid säästvate transpordikütuste tootmisse ja tarnimisse Euroopas. See on osutunud mõne liikmesriigi jaoks poliitiliselt tundlikuks teemaks. Väga oluline on tegutseda rahvusvahelisel tasandil. Lennundussektoris toetab komisjon kindlalt selliseid algatusi nagu ülemaailmse solidaarsusmaksu töörihm ja Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) egiidi all toimiv rahvusvahelise lennunduse süsinikdioksiidideite kompenseerimise ja vähendamise süsteem. Ootame, et ICAO-l oleks EMP-väliseid lende hõlmav süsteem, mis tagab heitkoguste tõhusa vähendamise. Selleks tuleb erilist tähelepanu pöörata eelseisvale ICAO assambleele 2025. aastal. Vastasel juhul peaks komisjon tegema ettepaneku laiendada HKS-i väljuvatele lendudele, nagu on juba sätestatud ELi õiguses, et tagada kõigi majandussektorite panus 2050. aastaks kliimanetraalsuse saavutamisse. Komisjon toetab ka ambitsioonika kasvuhoonegaaside hinnakujunduse mehhanismi vastuvõtmist merendussektoris Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) egiidi all. Samal ajal on ELi heitkogustega kauplemise süsteemis (HKS) juba kehtestatud lennundus- ja merendussektorite CO₂ heitele hind ning tegeletud kõrvalehoidmise ohuga.

Reisijateveo valdkonnas kohaldatakse praegu laialdaselt käibemaksu nullmäärasid, eelkõige rahvusvahelise õhu- ja meretranspordi puhul, olenemata nende keskkonnamõjust. Tunnistades küll vajadust ühitada kestlik transport ühenduvuse ja taskukohasusega, on lennundussektori maksustamine osa laiemast arutelist, mida komisjon on alustanud käibemaksu tuleviku üle. See arutelu hõlmab ka käibemaksu erikordi, sealhulgas reisibüroode ja reisijateveo ettevõtete suhtes kohaldatavaid erikordi, nagu on rõhutatud Enrico Letta aruandes ühtse turu kohta.

Tööstuse süsinikuheite vähendamiseks tehtavate jõupingutuste täiendamiseks saab paremini ära kasutada ka maksupoliitika vahendeid, et võidelda elurikkuse vähenemise ja keskkonnaseisundi halvenemisega. Suhteline edusammude puudumine keskkonnamaksude valdkonnas tähendab, et tarbijad ostavad praegu liiga palju saastavaid tooteid ega lähe üle puhtamatele alternatiividele, näiteks ringlussevõetud toodetele, isegi kui see oleks majanduslikult tõhus ja sotsiaalselt soovitav. Samuti ei pruugi keskkonnasäästlikud ettevõtted meelitada ligi rahalisi vahendeid, samal ajal kui saastavad ettevõtted saavad kasu ebatõhusalt madalatest kapitalikuludest. Komisjoni talitused tegelevad poliitikalünkade kindlakstegemisega. Seetõttu on liiga vara rääkida konkreetsetest poliitikavahenditest – olgu need siis pehme õiguse meetmed, nagu soovitused, või ambitsioonikamad meetmed, näiteks peale energiamaksu ELi muude keskkonnamaksude alammäärade kehtestamine –, kuid saan anda otsustavama tõuke turupõhiste meetmete võtmiseks, et käsitleda keskkonnaküsimusi terviklikumalt.

Kokkuvõttes on maksustamisel väga oluline roll ELi kliimaeesmärkide saavutamisel. Teen tihedat koostööd teie, komisjoni talituste ja liikmesriikidega, et saavutada tasakaal, mis kajastab nii meie keskkonnavalaseid eesmärke kui ka kodanike majanduslikke vajadusi, tagades samal ajal meie tööstuse konkurentsivõime.

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni küsimused

6. Mida kavatsete ELi kliimadiplomaatia raames teha, et tagada kõigi osaliste, eelkõige suurte ja tärkava turumajandusega riikide ühised jõupingutused Pariisi kokkuleppe pikaajalise eesmärgi saavutamiseks võetavate meetmete tõhustamiseks? Millised on Teie prioriteetidid ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 29. konverentsil (COP29)? Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta seoses COP28-l saavutatud kokkuleppega liikuda energeetikasektoris fossiilkütustest loobumise suunas? Teie missioonikirja kohaselt kavatsete välja töötada ELi raamistiku fossiilkütuste toetuste järkjärguliseks kaotamiseks. Kuidas kavatsete seda raamistikku rakendada, et täita kaheksandas keskkonnaprogrammis sätestatud asjaomane nõue, tagades samal ajal energiajulgeoleku ja vähendades sõltuvust?

ELi kliimadiplomaatia peamine eesmärk on stimuleerida ambitsioone ja investeeringuid. Soovime julgustada oma partnerriike määratlema ja saavutama ambitsioonikaid kliimaeesmärke, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega. ELi enda edukas töö heitkoguste vähendamisel on aidanud saavutada, et tänapäeval tekitame vaid 6 % ülemaailmsetest heitkogustest. Meie kliima ja planeedi kaitsmiseks on äärmiselt oluline tegeleda ka ülejäänud 94 %ga. Riikide riiklikult kindlaksmääratud panuste eelseisev ajakohastamine on võtmetähtsusega ÜRO kliimakonverentsil COP28 Araabia Ühendemiraatide eestvedamisel saavutatud konsensuse ja Dubais kokku lepitud ülemaailmse kokkuvõtte eesmärkide täitmisel. Brasiilias toimuvaks kliimakonverentsiks COP30 ja ka edaspidi annan teiste kolleegiumi liikmete abiga oma panuse meie ülemaailmse kliima- ja energeetikaalase visiooni kujundamisse.

Konkreetsetelt kavatsen edendada CO₂ hinnastamist kui olulist osa laiemast poliitikameetmete kombinatsioonist Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks. See võib luua turutingimused, mis suurendavad ärihuvi CO₂ heite vähendamise vastu ja kiirendavad üleminekut, luues samal ajal tulu, mida saab taasinvesteerida süsinikuheite vähendamisse ja üleminekusse. Ülemaailmne CO₂ hinnastamine aitab luua ka ettevõtetele võrdseid tingimusi. ELi heitkogustega kauplemise süsteem on paljude CO₂ hinnastamise süsteemide eeskujuks. Alates selle käivitamisest 2005. aastal on see aidanud vähendada hõlmatud sektorites kasvuhoonegaaside heitkoguseid üle 47 %. Soovime jagada oma kogemusi ja teadmisi, et julgustada rohkemaid riike rakendama tõhusat CO₂ hinnastamise poliitikat. Seepärast tahan suurendada meie rolli partnerite toetamisel tugeva CO₂ hinnastamise süsteemi ja turgude loomisel osana laiemast kliima- ja energiapoliitika kombinatsioonist, tuginedes olemasolevale koostööle. Hiljuti loodud **rahvusvahelise CO₂ hinnastamise ja CO₂-turgude diplomaatia rakkerühm**, mille ma algatasin, võib otsustavalt muuta olukorda seoses eespool nimetatud 94 % heitega. Nagu ELi puhul, võib CO₂ hinnastamine olla võimalikest meetmetest kõige mõjusam. Huvi on olemas, kuna üha rohkem riike, sealhulgas enamik G20 riike, rakendab või uurib CO₂ hinnastamise poliitikat, seda ka vastusena süsiniku piirimeetmele. Praeguseks on juba kasutusel 75 CO₂ hinnastamise vahendit, mis katavad 24 % ülemaailmsetest heitkogustest. Nende poliitikameetmetega kaasnevad aga sageli vähene ambitsioon, madalad hinnad ja piiratud hõlmatus, samal ajal kui mõned suured heitetekitajad ei ole olukorra parandamiseks endiselt midagi ette võtnud.

Eeltingimuseks mis tahes sisukale debatile teiste suurte ja esilekerkivate heitetekitajatega on ELi enda kliimameetmete eeskuju ja edu. **ELi rahvusvaheline usaldusväärus põhineb meie liidusisesel tegevusel**, sealhulgas paketi „Eesmärk 55“ meetmetel, samuti visioonil, mille esitasime 2040. aasta soovitusel esitamisel. Tõendades, et need meetmed toimivad, aitame saavutada teistes riikides sisepoliitilist konsensust. Suured ja tärkava turumajandusega riigid võivad pakkuda ka soodsat regulatiivset keskkonda ja stiimuleid tööstuse ja kodanike kaasamiseks, et kiirendada rohepööret ja käivitada kestlikke investeerimisotsuseid. Ja me tõepoolest edendame selliseid meetmeid kõigil poliitilistel tasanditel G7 ja G20 kaudu, samuti kahepoolsete roheliste liitude,

rohelist partnerluste, kõrgetasemeliste dialoogide, energiasüsteemi õiglase ümberkujundamise partnerluste ning tulevaste puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerluste kaudu. Samuti kasutame mitmepoolseid protsesse, nagu G7 süsinikuheite vähendamise tegevuskava, kliimaklubi ja puhta energia alane ministrite kohtumine. Jätkame partnerite abistamist, sealhulgas rahaliselt, nende konkreetsetele tingimustele kohandatud konkreetsete lahenduste teostatavuse uurimisel. Samuti kasutame aktiivselt oma naabrus- ja kaubanduspoliitikat ning rahvusvahelisi partnerlusi viisil, mis toetab rohepöört. Samal ajal peame jätkuvalt toetama riike ja kogukondi, kes on kliimamuutuste suhtes eriti haavatavad ja kelle panus ülemaailmsesse heitkogustesse on tänapäeval väike. See on ka meie enda huvides: tihedalt läbipõimunud maailmas võib kliimamuutustega kohanemine ja kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamine aidata vähendada kaubateede ja ülemaailmsete tarneahelate (sealhulgas toidu) häirete ohtu ning toetada ELi julgeolekut, vastupanuvõimet ja stabiilsust.

Minu **prioriteedid COP29 kliimakonverentsiks**, milles lepiti liikmesriikidega kokku majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 8. oktoobri istungil ning keskkonnanõukogu 14. oktoobri järeldustes COP29 kohta, on järgmised: i) saavutada ambitsioonikad ja saavutatavad tulemused seoses kliimamuutustega seotud rahastamise uue ühise kvantifitseeritud eesmärgiga; ii) viia lõpule läbirääkimised suuniste üle Pariisi kokkuleppe artikli 6 rakendamiseks rahvusvaheliste CO₂-turgude suhtes; iii) kinnitada taas üldist kohustust rakendada Araabia Ühendemiraatides vastu võetud konsensus ja panna alus järgmisele riiklikult kindlaksmääratud panuste voorule; iv) hoogustada kliimamuutuste mõjuga kohanemise meetmeid, ja v) kutsuda kõiki osalisi üles esitama käesoleva aasta lõpuks esimesed iga kahe aasta tagant esitatavad läbipaistvusaruanded.

Seoses **COP28 järelemeetmetega** julgustan meie rahvusvahelisi partnereid, eelkõige peamisi heitetekitajaid, esitama 2025. aastal ambitsioonikad riiklikult kindlaksmääratud panused, mis tuginevad energiasüsteemi ümberkujundamise ülemaailmsetele kokkuvõtetele. Kohandan ELi poliitilist, tehnilist ja rahalist toetust, et soodustada arenguriikide üleminekut puhtale energiale ja ambitsioonikate tööstuse süsinikuheite vähendamise eesmärkide saavutamist.

Fossiilkütuste toetuste puhul on peamine meede, mis võiks aidata neid ühtselt vähendada, energia maksustamise direktiivi läbivaatamises kokkuleppimine. Seetõttu jätkan koostööd liikmesriikidega, et leida kiiresti kokkuleppe saavutamiseks vajalik ühisosa. Samuti teen väsimatult koostööd liikmesriikidega, kuna nende toetuste järkjärguline kaotamine on liikmesriikide valitsuste pädevuses. Lisaks teen tööd selle nimel, et jagada nende toetuste osas parimaid tavasid ja tagada võimalikult suur läbipaistvus, et survet suurendada, olgu siis liikmesriikide riiklike energia- ja kliimakavade rakendamise või energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse läbivaatamise kaudu. Siinkohal märgin, et olen täitnud aasta tagasi parlamendis esimesel kuulamisel võetud kohustuse koostada ELi tasandil loetelu ning jätkan sellealast tööd koos energeetika ja elamumajanduse volinikuga. Samal ajal pakuvad Euroopa poolaasta ja võimalik, et ka tulevane konkurentsivõime koordineerimise töövahend võimalusi anda liikmesriikidele täiendavaid suuniseid selle valdkonna käsitlemiseks esmatähtsana. Lisaks on kavas rakendada muid poliitikameetmeid, millega määratakse hind fossiilkütuste negatiivsele mõjule, eelkõige uut ELi heitkogustega kauplemise süsteemi hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite jaoks (HKS II) koos uue kliimameetmete sotsiaalfondiga, et toetada inimesi, keda ohustab energiaostuvõimetus või liikuvusvaesus.

Fossiilkütuste toetuste kaotamise eesmärk on muuta üleminek kulutõhusamaks ja lihtsamini saavutatavaks. See tagab energiapuhtoleku ja vähendab sõltuvust, vabastades vajalikud vahendid, mida saab investeerida süsinikuheite vähendamise võimekusse. Kui muret tekitab asjaolu, et fossiilkütuste toetuste kaotamine võib põhjendamatult mõjutada väiksema sissetulekuga leibkondi, nõustun, et sellega tuleb tegeleda, näiteks liikmesriikide sotsiaalpoliitika kaudu. Kõige tõhusam vahend on sageli leibkondadele hüvitise maksmine või nende abistamine üleminekul, mitte fossiilkütuste toetuste säilitamine.

7. Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta, et tagada ELi kliimaalase õigusraamistiku tõhus ja õigeaegne rakendamine 2030. aastaks ning selles seatud eesmärkide saavutamine? Millist rolli näete selles kontekstis puhta tööstuse kokkuleppel? Milline on Teie seisukoht määruse, millega kehtestatakse sõiduautode ja kaubikute CO₂-heite normid, sihipärase muutmise kohta, mida on mainitud Teie missioonikirjas? Kuidas kavatsete tagada, et ELi õigusaktid ja rahastamisvahendid, sealhulgas kliimameetmete sotsiaalfond ja õiglase ülemineku fond, toetavad õiglast üleminekut kliimaneutraalsele majandusele? Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta, eelkõige seoses ELi uue heitkogustega kauplemise süsteemiga (ELi HKS II), et kaitsta haavatavaid elanikkonnarühmi energiahindade tõusu eest, sealhulgas jälgides riiklike kliimameetmete sotsiaalkavade nõuetekohast rakendamist ja riiklike ELi HKS II tulusid?

Riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamine on peamine protsess, mille käigus liikmesriigid määravad

kindlaks, kuidas nad teevad võimalikuks paketi „Eesmärk 55“ õigeaegse rakendamise ja aitavad kaasata vajalikke investeeringuid. Tihendan kontakte liikmesriikidega, et tagada riiklike energia- ja kliimakavade võimalikult kiire valmimine. Kavatsen teha tihedat koostööd liikmesriikidega nende riiklike energia- ja kliimakavade rakendamisel, sealhulgas tehes koostööd tööstusharude ja sotsiaalpartneritega ning korraldades arutelusid selle üle, kuidas kõrvaldada ülemineku ees seisvad olulised takistused. Minu eesmärk on hõlbustada koostööd ja parimate tavade vahetamist praktiliste lahenduste kohta, et kiirendada üleminekut, edendades samal ajal konkurentsivõimet ja toetades kõige haavatavamaid. Hoian Euroopa Parlamenti asjadega kursis korrapärase infovahetusega.

2040. aasta kliimaeesmärk, millest lähtudes esitab komisjon varsti seadusandliku ettepaneku Euroopa kliimamääruse sihipäraseks muutmiseks, annab investoritele suurema ja pikaajalise kindluse, mis toetab praegu tootmisraajatiste, taristu või oskuste kohta tehtavaid otsuseid, aidates seeläbi kiirendada ka meetmete võtmist ja 2030. aasta eesmärkide saavutamist.

Puhta tööstuse kokkuleppes keskendutakse ELi tööstuse konkurentsivõime tugevdamisele ja Euroopa süsinikuheite vähendamise kiirendamisele. Selles esitatakse algatuste kogum eesmärgiga lihtsustada haldusmenetlusi tööstuse süsinikuheite vähendamiseks, luua raamistik juhtivate turgude arendamiseks ja kaasata üleminekuks erasektori rahalisi vahendeid. Töötame välja meetmed, mis käsitlevad eelkõige taskukohaseid energiahindu, et tegeleda ELi konkurentsivõime ühe peamise komistuskiviga, ning tööstuse süsinikuheite kiirema vähendamise õigusakti, milles keskendutakse energiamahukatele tööstusharudele, samuti puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerlused, mis keskenduvad meie suhetele partnerriikidega.

Et saavutada ELi eesmärk vähendada kasvuhuonegaaside netoheidet 2030. aastaks 1990. aastaga võrreldes vähemalt 55 % ja 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärk, mis on sätestatud Euroopa kliimamääruses, on vaja ambitsioonikat poliitikat ja meetmeid, et tagada kõigi sektorite heitkoguste kiire ja piisav vähendamine, millest märkimisväärne osakaal tuleb hoonete ja transpordi heitkoguste vähendamisest. Sellega seoses on **uute sõiduvahendite ja kaubikute CO₂ heite normides** sätestatud järjest rangemad eesmärgid; 2035. aastast alates peaks heide olema viidud nullini. Poliitilistes suunistes on sätestatud: „*kliimanetraalsuse saavutamiseks 2050. aastaks on vaja mitmesuguseid erinevaid innovaatilisi tehnoloogialahendusi alates liikuvusvaldkonnast kuni energeetikani. Näiteks eesmärk, et autod peavad olema 2035. aastaks kliimanetraalsed, muudab olukorra investorite ja tootjate jaoks prognoositavaks. Selle saavutamiseks on vaja läheneda probleemile tehnoloogianetraalselt ja tänu õigusraamistiku kavandatava läbivaatamise käigus muudetavale määrusele peaks oma osa selles olema elektrokütustel.*“ Seda kinnitab ka minu missioonikiri. Seepärast töötab komisjon mainitud sihipärase muudatustega 2026. aastaks ette nähtud läbivaatamise raames. Selles töös võetakse arvesse ka vajadust elektrokütuste järele muudes sektorites, kus puuduvad tehnoloogilised alternatiivid, nagu lennundus ja merendus, võttes arvesse elektrokütuste prognoositavat nappust, energiamahukat tootmisprotsessi ja prognoositavaid kulusid.

Õiglase ülemineku raamistik peab sobima kliimapöörde järgmiste etappidega: alates praegusest kuni 2030. aastani ja seejärel 2040. aastani ja hiljem. Esimene prioriteet on tagada taasterahastu „NextGenerationEU“ ja praeguse eelarve vahendite kasutamine. ELil on terviklik rahastamisraamistik, mis muu hulgas toetab ühtekuuluvuspoliitika vahenditele, eelkõige õiglase ülemineku fondile ning taaste- ja vastupidavusraahastule. Seda tugevdab veelgi kliimameetmete sotsiaalfondi kasutuselevõtmine. Komisjon teeb koostööd lihtsama, sihipärase ja reageerimisvõimelisema pikaajalise eelarve nimel, mis kajastab Euroopa strateegilisi prioriteete ja komisjoni soovi seada investeeringud esikohale. Kuigi ma ei saa järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle otsustada, tervitan presidendi võetud kohustust suurendada märkimisväärselt õiglase ülemineku meetmete rahastamist. Kui mind volinikuks kinnitatakse, tagan, et mahukamast rahastamisest saavad kasu haavatavad töötajad, ettevõtted ja kodanikud ning piirkonnad, mis seisavad silmitsi kõige raskemate üleminekuprobleemidega. Kõik peaksid saama kasutada võimalusi, mida selline üleminek avab, ja kedagi ei tohiks kõrvale jätta. Teen koostööd inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendiga. Komisjon tagab, et kliimameetmete sotsiaalfond suurendab rahalisi vahendeid enne hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite uue heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS II) käivitamist. Komisjon töötab koos liikmesriikidega välja riiklikud kliimameetmete sotsiaalkavad, et tagada vahendite kasutamine vähekaitsitud leibkondade, vähekaitsitud mikroettevõtjate ja vähekaitsitud transpordikasutajate toetuseks.

Juba alates 2023. aastast teeb komisjon koostöös liikmesriikide asjakohase eksperdirühmaga ettevalmistusi kliimameetmete sotsiaalfondi kiire ja tõhusa kasutuselevõtu nimel. 10 liikmesriiki saavad praegu kasu komisjoni tehnilise toe instrumendist, millega neid toetatakse HKS II mõju hindamisel, haavatavate rühmade kindlaksmääramisel ning kohandatud meetmete ja investeeringute kindlakstegemisel nende tulevaste kavade jaoks. Aitan inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutavat juhtivat asepresidenti Euroopa Parlamendi teavitamisel kliimameetmete sotsiaalfondi rakendamisel. Kliimameetmete sotsiaaldialogi raames võivad Euroopa Parlamendi pädevad komisjonid kutsuda komisjoni kaks korda aastas arutama esitatud kliimameetmete

sotsiaalkavasid, komisjoni hinnangut, vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamist ning makseid.

Jälgime, et liikmesriikide HKS II tulused kasutatakse täielikult kliimameetmete ja sotsiaalmeetmete toetuseks, nagu on ette nähtud läbivaadatud HKS-i direktiiviga.

Tõhustan suhtlust liikmesriikidega, et teha kindlaks, kuidas ületada kitsaskohad ning luua võimalusi ausa ja õiglase ülemineku tagamiseks. Kavatsen energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse läbivaatamisel tõhustada õiglase ülemineku küsimustega tegelemise viisi. Töötan selle nimel, et õiglase üleminek oleks meie süsinikuheite vähendamist toetava poliitika lahutamatu osa, ning püüan koostöös oma kaasvolinikega tagada, et õiglase üleminek soodustab kvaliteetseid töökohti ning et kaubad ja teenused, mida VKEd ja leibkonnad üleminekuks vajavad, on kättesaadavad ja taskukohased.

8. Milliseid konkreetseid uusi meetmeid kavatsete välja pakkuda tugiraamistikuna, et toetada uue 2040. aasta eesmärgi saavutamist, ning kuidas kujundate ELi 2030. aasta järgset kliimapoliitikat lihtsal, õiglasel ja kulutõhusal viisil, kasutades selleks piisavaid rahalisi vahendeid? Kuidas kavatsete tagada, et kõik majandussektorid annaksid õiglasel ja teaduspõhisel viisil oma panuse? Milline on Teie seisukoht ELi HKS-i edasise arendamise suhtes? Milline oleks Teie konkreetne kava, kuidas edendada süsinikdioksiidi tehnoloogilist, nii püsivat kui ka maakasutusel põhinevat sidumist (lisaks heitkoguste põhjalikule ja püsivale vähendamisele)? Milline on Teie seisukoht liiduüleste süsiniku sidumise eesmärkide seadmise kohta, sealhulgas eraldi süsiniku püsiva sidumise eesmärgi seadmise kohta 2040. aasta eesmärgi osana? Milliseid konkreetseid seadusandlikke ja/või muid meetmeid ning uusi ELi vahendeid sooviksite Euroopa uue kliimakohanemise kava raames välja pakkuda, et suurendada ELi ühiskonna, sealhulgas haavatavate elanikkonnarühmade, ökosüsteemide ja majanduse vastupanuvõimet ning kohaneda paremini kliimariiskidega? Kuidas kavatsete tagada, et kliimamuutustega kohanemist võetaks igas ELi valdkondlikus poliitikas süstemaatiliselt arvesse?

Komisjon esitab varsti seadusandliku ettepaneku 2040. aasta kliimaeesmärgi sätestamiseks Euroopa kliimamääruses. Selleks, et saavutada 2040. aasta ambitsioonikas eesmärk, peavad olema täidetud eeltingimused, nagu õiglase ja ausa üleminek inimeste jaoks, madalamad energiahinnad, parem elektrivõrk jne. Üks võimalus nende eeltingimuste loomiseks on puhta tööstuse kokkulepe, mis aitab tagada, et kliimaeesmärkide saavutamine ei seaks ohtu tööstuse konkurentsivõimet.

Kui eesmärk on kokku lepitud, saab komisjon esitada ettepanekud **2030. aasta järgse kliimapoliitika raamistiku kohta**. Luban, et EL püsib kindlalt kursil, tuginedes olemasolevale terviklikule poliitikaraamistikule, õppides minevikust ja tagades, et oleme valmis 2040. aasta eesmärgi saavutama. Kliimanetraalsusele lähenedes mõistame, et kõik sektorid peavad andma oma panuse ja et vaja on mitmesuguseid tehnoloogiaid. Vajame 2040. aasta eesmärgist tulenevat selgust, et määrata kindlaks poliitika ja tagada investeerimisotsuste tegemiseks pikaajaline kindlus, mis aitab kaasa ka 2030. aasta eesmärkide saavutamisele. Teen koostööd oma kolleegidega, et luua puhta tööstuse kokkuleppega eeldused 2040. aasta eesmärgi saavutamiseks ning tagada, et erainvesteeringuid, mis aitavad saavutada meie ühiseid eesmärke – konkurentsivõimeline ja vähese süsinikuheitega ELi majandus –, saaks ELi tasandi meetmete abil piisavalt võimendada ja riske vähendada. Peame investeerima inimestesse, oskustesse ja õiglasesse üleminekusse ning kasutama kliimapoliitikat inimeste heaolu suurendamiseks. CO₂ hinnastamine heitkogustega kauplemise süsteemi kaudu ELi tasandil on väga vajalik kulutõhusate leevendusmeetmete jaoks ja innovatsioonikulude rahastamisvahendina ning selleks, et toetada meetmeid, millest saavad kasu kõige haavatavamad rühmad. Lühidalt öeldes teenib hästi kavandatud CO₂ hinnastamine nii keskkonnaalaseid, majanduslikke kui ka sotsiaalseid eesmärke. Seda peavad toetama valdkondlikud meetmed, näiteks energeetika-, transpordi- või maasektoris, ning laiem toetav poliitikaraamistik, mis seab keskele kohale ülemineku valdkondlikud vajadused.

Komisjon tugineb oma kliimapoliitika ettepanekutes ja soovitustes põhjalikele mõjuhindangutele täielikus kooskõlas parema õigusloome nõuetega. Põhjalikult võetakse arvesse ka kliimamuutusi käsitleva teadusnõukogu nõuandeid. Rõhutan, et nendes analüüsides kasutatakse kõige eesrindlikumaid majandusanalüüsi vahendeid, mida rakendatakse laialdaselt ka teaduskirjanduses ning mis võimaldavad täielikult hõlmata ELi majandust ja selle eri sektoreid, nagu nähtub komisjoni poolt veebruaris avaldatud hiljutisest 2040. aasta kliimaeesmärgi mõjuhindangust. Sellega tagatakse, et komisjoni poliitilised otsused eri sektorite rolli kohta lähtuvad alati teaduslikul lähenemisviisil põhinevast põhjalikust analüüsist, mis võimaldab kavandada poliitikapakette, millega on võimalik saavutada meie eesmärgid kulutõhusalt, õiglaselt ja tulemuslikult. Seejuures olen avatud avameelsele ja läbipaistvale dialoogile kõigi sektoritega, et saavutada meie kliimaeesmärgid tasakaalustatud ja kulutõhusal viisil.

Konkreetselt seoses **ELi HKSiga** tuleb 2026. aastal läbi vaadata HKS-i direktiiv ja turustabiilsusreservi käsitlev

otsus. Eelkõige tuleb kaaluda, kas lisada ELi HKS-i alates 2028. aastast jäätmeäitlus ning kas, kuidas ja millal integreerida süsiniku sidumine ja luua stiimuleid kogutud süsiniku kasutamiseks toodetes, näiteks taastuvkütustes.

2026. aasta läbivaatamise käigus määratakse kindlaks rahvusvaheliste lendude hõlmatus HKSi-ga alates 2027. aasta jaanuarist ning meretranspordi laiema hõlmatus teostatavus. Läbivaatamisega kaasneb HKS-i direktiivi ja turustabiilsusreservi käsitleva otsuse (tõendus põhine ja tagasivaatav) hindamine. Samuti on komisjonil kavas uurida, kas ELi HKS-i on vaja 2040. aasta eesmärgi saavutamiseks kohandada. Suund, mida ELi HKS-i kui ELi kliimapoliitika nurgakivi kasutamisel järgida, on ilmne.

Kordan üha uuesti, et meie prioriteet peab olema heitkoguste põhjalik ja jätkusuutlik vähendamine. Samal ajal on kasulik pakkuda tööstussektoritele suuremat kindlust **süsiniku püsiva sidumise rolli** suhtes ELi 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamisel. Komisjon hindab parimaid poliitikameetmete kogumeid, et pakkuda 2040. aasta poliitikaraamistikus stiimuleid nii heite vähendamiseks kui ka süsiniku sidumiseks. Nagu on selgelt rõhutatud teatistes ja sellele lisatud mõjuhinnangus, on vaja tõhusat süsiniku sidumise poliitikat, et vähendada kasvahoonegaaside netoheidet 2040. aastaks 90 % ja saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus. Tagan, et see poliitika on minu ametiaja lõpus jõus, toetades samal ajal koos avaliku ja erasektori partneritega esimesi samme selle institutsiooni arendamisel, mis peaks aja jooksul kujunema süsiniku sidumise ühtseks Euroopa turuks. Süsiniku sidumise teenust osutavaid tööstusharusid, põllumajandustootjaid või metsandusettevõtjaid tuleks premeerida, samal ajal jälgides, et ohtu ei satuks heitkoguste vähendamiseks tehtavad jõupingutused.

Mis puutub **kliimamuutustega kohanemisse**, siis tuleb märkida, et suurenevad kliimaohud on üks suurimaid riske meie julgeolekule ja heaolule, seepärast peame tugevdama ELi vastupanuvõimet kliimamuutustele ja nendeks valmisolekut ning vähendama riske meie majandusele ja ühiskonnale. See nõuab kooskõlastatud ja ulatuslikumaid jõupingutusi nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Praegune poliitika ja meetmed ei ole kliimamõjudega kooskõlas. Me vajame kerksust ja lõimitud riskijuhtimist. Kavatsen koostada Euroopa kliimakohanemise kava, mis toetab liikmesriike ja tagab, et kliimariske võetakst ääeliku arvesse kõikides ELi poliitikavaldkondades, alates põllumajandusest ja elutähtsast taristust kuni majandusvaldkonnani, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele rühmadele. Kava täpne ulatus määratakse kindlaks tihedas koostöös sidusrühmadega. Tuginedes Euroopa kliimarisikude hindamisele ja kliimarisikude juhtimist käsitlevale teatisele, näen selget vajadust ELi ja liikmesriikide lähenemisviiside suurema ühtlustamise järele. See hõlmaks kokkulepitud lähtealuseid kliimaohude hindamiseks ning poliitilistes ja investeerimisotsustes vastuvõetava riski taseme kindlaksmääramiseks. Iga ettepaneku puhul arvestan selle mõjuga halduskoormusele. Kooskõlas oma missioonikirjaga hindan vajadust kliimamuutustele vastupanu võimet ja nendeks valmisolekut käsitlevate tulevaste õigusaktide järele, nagu nõudis ka parlament hiljutise üleujutusi käsitleva täiskoguarutelu ja resolutsiooni kontekstis. Täpsemalt kaalun hoolikalt, kuidas tagada, et kliimarisikudele eriti avatud poliitikavaldkondi käsitlevad õigusaktid täidaksid oma eesmärgi. Soovin, et vähemalt kõik ELi rahastatavad varad oleksid tulevikukindlad, mida saab muu hulgas saavutada, kui järgida kliimakindluse tagamise ja olulise kahju ärahoidmise põhimõtet.

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni küsimused

9. Milline on Teie nägemus oma vastutuselast lisaks missioonikirjas esitatule ja millise jälje tahaksite endast maha jätta? Millised seadusandlikud ettepanekud ja muud algatused soovitate volinike kolleegiumil vastu võtta järgmise viie aasta jooksul ja eelkõige ametiaja esimese 100 päeva jooksul? Kuidas kavatsete tagada, et need ettepanekud ja kehtivate õigusaktide rakendamine tugevdaksid Euroopa konkurentsivõimet? Kas kavatsete nende seadusandlike ettepanekute aluseks võtta spetsiaalsed mõjuhinnangud? Millised on Teie plaanid eelkõige seoses puhta tööstuse kokkuleppega? Mis on Teie jaoks puhas majanduskasv? Milline roll on Teie töös ringmajandusel? Kuidas kavatsete jälgida ja toetada kehtiva õigusraamistiku rakendamist, et saavutada 2030. aastaks seatud eesmärgid, ning millised on Teie kava ja meetmed, et saavutada 2040. aastaks seatud heitkoguste vähendamise eesmärk? Kuidas kavatsete tagada nende meetmete toimimise koos ELi tööstuspoliitikaga?

Teadlased on selgelt öelnud, et meil ei ole ambitsioonikatele kliimameetmetele alternatiivi, kui tahame tagada, et nii praegusel kui ka tulevastel põlvkondadel oleks hea elada. Kogu maailma elanikud tunnevad kliimamuutuste mõjusid, nagu merevee taseme tõus, suurenenud üleujutused ning toiduga varustatuse, inimeste tervise ja taristuga seotud ohud. Meie planeedi, aga ka meie heaolu kaitsmiseks on vaja, et kliimameetmete rakendamisel oleks tagatud majanduse edu ja konkurentsivõime ning õiglase ja ausa ülemineku raames toetataks kõige haavatavamaid inimesi, piirkondi ja sektoreid. Minu kindel veendumus on, et see nõuab otsustavat tegutsemist nii liidusisesel kui ka rahvusvahelisel tasandil, eelkõige nendel rahututel ja rasketel aastatel, mis meil tõenäoliselt ees seisavad. Minu jaoks tähendab see vajadust täita jõulisemalt juhtrolli, seista kindlamalt oma veendumuste eest ja tihendada koostööd ning usun, et seda on võimalik saavutada. Soovin, et võiksin oma ametiaja lõpus öelda, et oleme kindlustanud tee kliimanetraalsuseni, kehtestades parameetrid, mis võimaldavad Euroopal hoida majanduslikku

juhtpositsiooni, ja andes puhta majanduskasvu poliitilise tegevuskavaga eeskju, mida teised kogu maailmas püüavad järgida.

Seoses **seadusandlike ettepanekute ja muude algatustega järgmise viie aasta jooksul ja eelkõige ametiaja esimese 100 päeva jooksul** – töötan koos heaolu ja tööstusstrateegia eest vastutava juhtiva asepresidendiga ning õiglase ja konkurentsivõimelise puhtale energiale ülemineku eest vastutava juhtiva asepresidendiga kooskõlas poliitiliste suunistega välja **puhta tööstuse kokkuleppe**, mis tugevdab ELi tööstuse konkurentsivõimet ja kiirendab Euroopas süsinikuheite vähendamist, nagu on ülevaatlikumalt kirjeldatud minu vastuses 7. küsimusele. Puhta tööstuse kokkuleppes tuleb nende valdkondadega tegelemiseks ette näha terviklik poliitiliste algatuste kogum. Missioonikirjades on kirjeldatud mitut sellist algatust, sealhulgas taskukohaseid energiahindu käsitlev tegevuskava, õigusakt tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks, Euroopa Konkurentsivõime Fond, keemiatööstuse pakett ja peatne autotööstuse tegevuskava.

Euroopa tööstuses ja teaduses on praegu käes pöördeline hetk. Kaalul on meie tehnoloogiline juhtpositsioon ning võime reageerida tööstuse ees seisvatele probleemidele ja kasutada aktiivselt ära uusi võimalusi.

CO₂ hinnastamisel ELi HKS-i kaudu on jätkuvalt keskne roll majandusotsuste mõjutamisel suunas, mis näeb ette kõige kulutõhusamate süsinikuheite vähendamise meetmete rakendamist. Samal ajal tagab ELi HKS jätkuvalt tuluvoo, mida tuleks kasutada eelkõige innovatsioonifondi kaudu, et kiirendada uuenduslike kliimaneutraalsete lahenduste tutvustamist ja laiendamist paljudes sektorites (tööstuse süsinikuheite vähendamine, puhtal tehnoloogial põhinev tootmine).

Kõik need teemad on seotud **puhta majanduskasvuga**, mis tagab meie ühiskonna majandusliku jõukuse ja heaolu planeedi taluvuspiire ületamata, kasutades ära juhtpositsiooni kiiresti kasvavas puhta tehnoloogia sektoris. See tähendab, et inimesed saavad endiselt hästi elada, seadmata ohtu tulevaste põlvkondade heaolu ning ohustamata muid eluvorme ja ökosüsteeme. Selline kasv ei saa sõltuda fossiilkütustest. Puhas majanduskasv vähendab sõltuvust impordist ning suurendab turvalisust ja vastupanuvõimet. Majanduskasvu võib pidada puhtaks, kui see aitab stabiliseerida kliimat, hoiab ökosüsteeme ja elupaiku heas seisundis ja säilitab elurikkuse ning õhu ja vee puhtuse.

Puhta majanduskasvu lahutamatu osa on **ringluspõhisus**. Läbimõeldud ringmajandus pakub häid võimalusi konkurentsivõime kasvuks alates tooraine ringlussevõtust kuni ökodisainini, puudutades kogu tarneahelat, sealhulgas keskkonnahoidlike toodete nõudlust mõjutavaid meetmeid. Süsiniku hinnastamisega motiveerime paljusid sektoreid muutuma ringluspõhisemaks, kusjuures CO₂-mahukate kaupade teisene tootmine on tavaliselt palju vähem energiamahukas kui esmatootmine. Kavandatud ELi HKS-i läbivaatamise raames hindame, kuidas edendada CO₂ ringluspõhisemat ja säästvat kasutamist ja taaskasutamist meie tööstuses. Tagame, et jäätmeid ja olusringi lõppu mõjutav poliitika oleks kooskõlas kliimapolitikaga. Seejuures tuleb anda hinnang selle kohta, kas lisada ELi HKS-i jäätmepeletustehased, mis on samuti osa 2026. aasta kavandatavast läbivaatamisest.

Nagu on üksikasjalikumalt kirjeldatud vastuses 7. küsimusele, teeme ametiaja alguses ettepaneku **muuta Euroopa kliimamäärust, et lisada sellesse 2040. aastaks seatud netoheite 90 % vähendamise eesmärk**. Kui eesmärk on kehtestatud, lisatakse kooskõlas parema õigusloome suunistega spetsiaalne mõjuhinnang kõigile kliimaalastele seadusandlikele ettepanekutele, millel on tõenäoliselt märkimisväärne majanduslik, keskkonnaalane või sotsiaalne mõju. Lisaks toetaks energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse läbivaatamine selle lihtsustamiseks ja ajakohastamiseks 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamist, aidates liikuda kliimaneutraalsuse ja suurema vastupanuvõime suunas.

Nagu eespool öeldud, tagan, et EL püsib kindlalt kursil, tuginedes meie olemasolevale terviklikule poliitikapaketi, õppides minevikust ja tagades, et oleme valmis 2040. aasta eesmärki saavutama. Seda tehes võtame meetmeid, et tagada ELi tööstuse konkurentsivõime ja õiglase üleminek kõigi jaoks. Seejuures olen avatud avameelsele ja läbipaistvale dialoogile kõigi sektoritega, et saavutada meie kliimaeesmärgid tasakaalustatud ja kulutõhusal viisil.

Veel üks tähtis teema on **autode süsinikuheite vähendamise 2035. aasta eesmärk**, mida on põhjalikumalt kirjeldatud vastuses 7. küsimusele.

Tulevikku vaadates juhin kooskõlas oma missioonikirjaga tööd, mida tehakse seoses **Euroopa kliimakohanemise kavaga**, toetan liikmesriike eelkõige valmisoleku ja kavandamise vallas ning tagan korrapärased teaduspõhised riskihindamised.

Samuti hindan **kliimamuutustele vastupanu võimet ja nendeks valmisolekut käsitlevate tulevaste õigusaktide vajadust** ning esitan valikuvõimalusi. Kavatsen seda teha Euroopa esimese kliimarisikide hindamise põhjal ja olen juba võtnud põhjalikult arvesse parlamendis üleujutusi käsitleva arutelu raames hiljuti toimunud mõttevahetust. Kaalun hoolikalt, kuidas tagada kohanemist käsitlevate õigusaktide eesmärgipärasus ja vähendada halduskoormust. Selleks on vaja teha tihedat koostööd kolleegiumi teiste liikmetega, et uurida, kuidas saaksime ühtlustada valdkondlikke poliitikameetmeid, näiteks tehes kindlaks, kus liikmesriigid juba esitavad kohanemisega seotud valdkondlikku teavet, ning mõelda ka sellele, kas saame paremini kasutada satelliidipõhist teavet ja võib-olla ka tehisintellekti. See võimaldab leida sünergiaid, lähendada erinevaid valdkondlikke planeerimis- ja aruandlussuundi ning teha kindlaks võimalikud liiasused. Samal ajal on kohanemine üha suurem väljakutse ja uus tegevusvaldkond ning seetõttu on tõenäoliselt vaja mõningaid uusi piiratud lisanõudeid, et muuta meid kiiresti kasvavatele kliimarisikidele vastupidavamaks.

10. Milliseid konkreetseid meetmeid kavandate, et edendada tööstuse süsinikuheite vähendamist, eelkõige energiamahukates tööstusharudes ja sektorites, kus heidet on raske vähendada? Milliseid sektoreid ja valdkondi tuleks prioriseerida ja milliste kriteeriumide alusel? Milline on Teie arvates heitkogustega kauplemise süsteemi ja innovatsioonifondi roll? Milliseid meetmeid kavandate, et tagada pikaajalised investeeringud Euroopa nullnetotaristusse? Milliseid konkreetseid meetmeid näete ette, eelkõige seoses õigusaktiga, mis käsitleb tööstuse süsinikuheite kiiremat vähendamist, ja milline on Teie arvates selle seos nullnetotööstuse määruse, kriitiliste toormete määruse ja Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormiga? Kuidas kavatsete laiemas plaanis tagada, et kliimapoliitika vahendid pakuvad jätkuvalt majanduslikke stiimuleid süsinikuheite vähendamisse erainvesteeringute tegemiseks, tugevdades samal ajal sotsiaalse ja õiglase ülemineku raamistikku? Kuidas kujutate ette süsinikdioksiidi kogumise, transpordi ja säilitamise tulevast õigusraamistikku ning kuidas kavatsete tagada tööstusele piisavad stiimulid kogu süsinikdioksiidi kogumise, utiliseerimise ja säilitamise väärtusahelas? Millised on Teie plaanid seoses süsinikdioksiidi ühtse turuga, eelkõige seoses süsinikdioksiidiga, mis pärineb sektoritest, kus heidet on raske vähendada, võttes arvesse ELi konkurentsivõimet? Milline on Teie seisukoht tehnoloogianeutraalse lähenemisviisi kohta seoses määruse (millega kehtestatakse sõiduautode ja kaubikute CO₂-heite normid) kavandatava muutmise, mida on mainitud Teie missioonikirjas?

ELi HKSi hinnastamisstiimul koos tõhusa kaitsega süsinikdioksiidi lekke eest **süsiniku piirimeetme (SPIM)** kaudu on meie peamised vahendid **ELi tööstuse süsinikuheite vähendamiseks**, kuna nendega kehtestatakse CO₂-le hind ja luuakse ELis võrdsed tingimused. Ent kliimaneutraalsuse saavutamiseks tuleb minna heite marginaalsest vähendamisest kaugemale. See nõuab suuri investeeringuid süsinikuheite vähendamise süvatehnoloogiasse ning meie praegune poliitika ei ole alati piisav, et tagada nende investeeringute pangakõlblikkus. Seetõttu peame töötama ka teiste hoobadega. **Puhta tööstuse kokkulepe** annab võimaluse tugevdada ELi tööstuse konkurentsivõimet ja kiirendada Euroopa süsinikuheite vähendamist, nagu on põhjalikumalt kirjeldatud vastuses 7. küsimusele. Töötame välja algatuste kogumit eesmärgiga toetada süsinikuheite vähendamist sektorites, kus seda on keeruline teha, luua raamistik juhtivate turgude arendamiseks ja kaasata üleminekuks rahastamist.

Taskukohase puhta energia kättesaadavuse parandamine on horisontaalne meede, millest saavad kasu kõik tööstusharud, sealhulgas VKEd. Mida kiiremini on võimalik elektrivõrgu süsinikuheidet vähendada, seda kiiremini saab meie tööstus sellest kasu. See nõuab aga võrgu õigeaegset tugevdamist ja edukat toimetulekut taastuenergia tootmise kõikumusega. Võttes arvesse energiamahukate tööstusharude tähtsust paljudes väärtusahelates, pööratakse erilist tähelepanu sellele, kuidas võimaldada nende süsinikuheite kiiremat vähendamist, ning vähese CO₂ heitega toodete tootmisele. Samuti on strateegilise tähtsusega puhta tehnoloogia väärtusahela edasine tugevdamine ELis lähtuvalt nullnetotööstuse määrusest. Komisjon esitab ka autotööstuse ELi tööstuskava – see on üks Euroopa peamisi tööstussektoreid, mis peaks kasutama ära rohe- ja digipöörde võimalusi. Oluline roll on ka horisontaalsetel tehnoloogilistel võimaldajatel, nagu digitehnoloogia, kõrgtehnoloogilised materjalid ja ringmajanduse lahendused.

Uuesti **ELi HKS**i juurde tulles – see on meie kliimalgatuste nurgakivi. Sellega soodustatakse tööstuse süsinikuheite vähendamist peamiselt kahel viisil: CO₂ hinnastamisega ja süsinikuheite vähendamise lahendustest saadud tulu reinvesteeringutega. See süsteem tõesti toimib! See on turupõhine vahend, millega saavutatakse heitkoguste vähendamine, premeeritakse kõige CO₂-tõhusamaid tööstusharusid ja suunatakse süsinikusaaste kulud tagasi kliimalahendustesse selliste süsteemide kaudu nagu innovatsioonifond. Peame siiski uurima, kuidas ELi HKS jätkab tööstuse süsinikuheite vähendamise toetamist ka pärast 2030. aastat, sest süsinikuheite edukas vähendamine tähendaks, et liigume maailma suunas, kus heide on väga väike ja kus sektorites, kus heidet on raske vähendada, suureneb CO₂ sidumise tähtsus. Komisjon hindab 2026. aasta keskpaigaks mitut säästva tööstusliku süsinikumajanduse seisukohast olulist elementi. Komisjon töötab välja poliitikavariandid ja toetusmehhanismid

süsiniku tööstuslikuks sidumiseks, sealhulgas selle, kas ja kuidas seda ELi HKSis arvesse võtta. Ta uurib, kuidas võtta arvesse CO₂ sidumist ja kasutamist ning uute toodete väljatöötamist ja kuidas pidada arvet naabruses asuvates kolmandates riikides säilitatud CO₂ üle. ELi HKSis läbivaatamise käigus saame mõelda sellele, kuidas veelgi suurendada selle rolli rohepöörde rahastamisel.

Lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) tasuta eraldamine ELi HKSis raames on viimastel aastatel olnud tööstuse investeeringute allikas ja aidanud vältida süsinikdioksiidi lekete. HKSis LHÜd, mida sel eesmärgil enam ei kasutata, pannakse selle asemel enampakkumisele ja saadud tulu suunatakse innovatsioonifondi, pöörates erilist tähelepanu süsiniku piirimeetmega hõlmatud sektorite (raud ja teras, alumiinium, tsement, väetised, vesinik) projektidele.

HKS II kasutuselevõtuga hakatakse umbes 75 % suhtes kogu Euroopa heitkogustest kohaldama CO₂ hinnasignaali mehhanismi. CO₂ hinnastamisel on sotsiaalne mõõde, eriti nendes HKS II sektorites, milles kehtestatakse hind fossiilkütustele, mida kodanikud kasutavad oma kodu kütmiseks ja autoga sõitmiseks. Seepärast täiendatakse HKS II mehhanismi 86,7 miljardi euro suuruse kliimameetmete sotsiaalfondiga, mida rahastatakse HKS II LHÜde müügi tulust. Liikmesriigid peavad tagama, et kliimameetmete sotsiaalfondist antav toetus suunatakse täpselt neile, kes seda vajavad, lähtudes konkreetse riigi oludest.

Kogemused näitavad, et **innovatsioonifondil** on üha olulisem roll tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastamisel. Innovatsioonifondi eduloo jätkamiseks tuleb edendada võistupakkumisi kui teenust ja toetusi kui teenust, et võimaldada liikmesriikidel rahastada oma territooriumil innovatsioonifondi järelevalve all olevaid projekte. Lisaks püüan hõlbustada ELi ja riiklike vahendite koondamist, et kasutada ära ühtse turu eeliseid.

Laiemas plaanis on vaja kahekordistada jõupingutusi erainvesteeringute kaasamiseks ja hoogustamiseks, kuna ainuüksi avaliku sektori vahenditest ei piisa. Kavatsen teha koostööd oma kolleegidega, et suurendada kestlikku rahastamist tööstuse süsinikuheite vähendamise toetamiseks, eelkõige **ülemineku rahastamist**. Üleeuroopaline energia- ja sellega seotud süsinikuheite vähendamise taristu on meie majanduse süsinikuheite vähendamiseks otsustava tähtsusega. Väga oluline on rakendada TEN-E poliitikaraamistik, elektri- ja gaasituru raamistiku ning riiklike energia- ja kliimakavade raames olemasolevaid kavasid. Endiselt tähtis on ka piiriülese taristu arendamise edendamine.

Kavatsen teha tihedat koostööd heaolu ja tööstusstrateegia eest vastutava juhtiva asepresidendiga ning õiglase ja konkurentsivõimelise puhtale energiale ülemineku eest vastutava juhtiva asepresidendiga, et aidata välja töötada uus **õigusakt tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks**. Selle õigusakti väljatöötamise käigus uurime, kuidas kõige paremini tagada juurdepääs turgudele, oskused, loamenetlused ning juurdepääs rahastusele ja selle kasutuselevõtt – need on peamised tegurid, mis aitavad tööstusel süsinikuheidet vähendada ja edukalt toimida.

Seoses CO₂ kogumise, säilitamise ja transpordi, süsiniku kogumise ja kasutamise ning ühtse CO₂ turuga töötan nullnetotööstuse määrase kiire rakendamise ja mullu veebruaris avaldatud tööstuslikus süsinikumajanduse strateegias kindlaks määratud meetmete elluviimise nimel, et võimaldada süsiniku kogumise, utiliseerimise ja säilitamise lahenduste ja vajaliku taristu kasutuselevõttu, mis aitaks saavutada Euroopa ühtse CO₂ turu loomise eesmärgi. CO₂ kogumise ja säilitamise valdkonnas rakendab komisjon meetmeid väärtusahela, CO₂ säilitamiskohtade käitajate ja pädevate asutuste toetuseks. Sellised meetmed hõlmavad dünaamiliste turumehhanismide loomist, liikmesriikide toetamist ja juhendamist loamenetlustes ning CO₂ säilitamiskohtade investeerimisatlaste väljatöötamist. CO₂ sidumise valdkonnas töötab komisjon välja täiendavad poliitikameetmed ja toetusmehhanismid sidumise suurendamiseks. See hõlmab muu hulgas hinnangut selle kohta, kuidas saaks püsiva säilitamisega sidumist võtta arvesse heitkogustega kauplemise süsteemis, ning sidumise üldeesmärkide hindamist 2040. aasta kliimaeesmärgi kontekstis. Süsiniku kogumise ja kasutamise valdkonnas uurib komisjon süsiniku kasutuselevõttu ressursina ning süsiniku kogumise ja kasutamise käsitlemist HKSis. Seoses CO₂ transporditaristuga, mis on kõigi tehnoloogiliste arengusuundade põhieelduseks, kavatsen komisjon töötada välja võrgu planeerimise mehhanismi ja teha võimaluse korral ettepaneku transporti reguleeriva paketi kohta. Samal ajal tehakse tööd heitearvestuse eeskirjade väljatöötamiseks, CO₂ voogude miinimumstandardite kehtestamiseks ja meretranspordi suuniste väljatöötamiseks. Kõigi tehnoloogiate puhul kavandatakse toetavaid meetmeid, nagu investeeringud ja rahastamine, üldsuse teavitamine, teadusuuringud ja innovatsioon ning piiriülene koostöö. Teen tihedat koostööd liikmesriikidega nende eesmärkide saavutamiseks ja eelkõige selleks, et meelitada ligi vajalikke erainvesteeringuid CO₂ taristu kasutuselevõtuks.

Sõiduautode ja kaubikute CO₂ heite normide kohta vaadake palun mu vastust 7. küsimusele.

11. Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et suurendada ELi nõudlust Euroopas toodetud puhta tehnoloogia järele ja kuidas kavatsete toetada ELi puhta tehnoloogia tootmise väärtusahelaid, sealhulgas pakkumise poolele

suunatud meetmete kaudu? Millist avaliku ja erasektori investeeringute mahtu ja nende omavahelist kombinatsiooni peate vajalikuks ning kuidas hindate ELi rahastamisvahendite konkreetset rolli? Kuidas kavatsete vähendada ELi sõltuvust, eelkõige Hiinast? Millist raamistikku kavandate selleks, et fossiilkütuste toetusi veelgi vähendada ja need järkjärguliselt kaotada, mis on osa tööst, mille eesmärk on vähendada Euroopa sõltuvust? Millised on Teie plaanid seoses süsiniku piirimeetmega (SPIM)? Milliseid meetmeid kavatsete võtta Euroopa autotööstuse konkurentsivõime tagamiseks?

ELi puhta tehnoloogia edendamiseks on keskse tähtsusega ELi HKS-i innovatsioonifond. Jätkame oma varasemat tööd, korraldades puhtale tehnoloogiale, sealhulgas selle tootmisele, keskenduvaid projektikonkursse vastupanuvõime kriteeriumidega, mis on nullnetotööstuse määruse eesmärke silmas pidades piisavad. Innovatsioonifondile esitatud projektitaotlustele, mis ületavad projektikonkurssides kindlaks määratud minimaalseid hindamiskünniseid, antakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi (STEP) raames kasutusele võetud STEP-i (suveräänsus)märgis, olenemata sellest, kas projektitaotlust innovatsioonifondist rahastatakse või mitte. Märglise eesmärk on hõlbustada nende projektide juurdepääsu muudele rahastamisvõimalustele, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika fondide ning taaste- ja vastupidavusrahastu rahastamisele.

Mis puudutab **avaliku ja erasektori vahendite kombinatsiooni**, siis peaks suurem osa vajadustest katma erasektori vahendid. Teisisõnu peavad erainvesteeringud olema äriliselt põhjendatud. Selle tagamiseks on väga oluline teha järgmist: esiteks süvendada erakapitaliturge, nagu on soovitatud nii Letta kui ka Draghi aruannetes; teiseks suurendada kestlikku rahastamist, eelkõige ülemineku rahastamist, ning kolmandaks tagada võimalikult paljude süsinikuheite vähendamise investeeringute pangakõlblikkus. Avaliku sektori rahastamine peaks piirduma viimati nimetatud eesmärkidega ja investeeringutega, mille puhul ei ole võimalik muul viisil tagada pangakõlblikkust (näiteks mõned taristuinvesteeringud).

Kui erainvesteeringute puhul on probleem juurdepääs rahastamisele, tuleks eelistada rahastamisvahendeid toetustele. Programm „InvestEU“ on näidanud, kuidas ELi vahend saab pakkuda lisaväärtust erasektori rahastamise suurendamiseks.

Ka innovatsioonifond on näide hästi toimivast vahendist, mille abil suurendada erasektori poolset rahastamist investeeringute tegemiseks kõrgema riskitasemega tööstusprojektidesse. Paremate viiside leidmine toetuste ja rahastamisvahendite kombineerimiseks võib kaasa tuua avaliku sektori raha kulutõhusama kasutamise ning kiirendada ettevõtete finantstehingute lõpuleviimist. Väga oluline on ka kestliku rahastamise suurendamine, eelkõige ülemineku ja vastupanuvõime jaoks. Lisaks aitavad teabe parem kättesaadavus ettevõtete ja investorite jaoks ning usaldusväärsed ja kliimaalaste õigusaktidega kooskõlas olevad üleminekukavad kaasa rahastamisvoogude ümbersuunamisele, et toetada meie kliima- ja majanduskasvu eesmärkide saavutamist.

Kaubanduspoliitikal on oma roll energiamahukate tööstusharude toetamisel süsinikuheite vähendamisel ning puhta tehnoloogia tööstuse mitmekesistamisel, ekspordivõimaluste suurendamisel, ebaausa konkurentsi eest kaitsmisel ning õiglaste ja võrdsete tingimuste tagamisel. Puhta tehnoloogia valdkonnas seisavad eri sektorid silmitsi erinevate ülemaailmsest konkurentsist tulenevate probleemidega; kaubanduspoliitikaga saab neid toetada ekspordivõimaluste avamise, ELi turu kaitsmise või eelkõige kriitilise tähtsusega toorainete tarnete tagamisega. EL on mõnes nullnetotööstuse sektoris netoeksportija. Näiteks 2022. aasta andmete põhjal kuulub ELi tööstusele tuuleenergia valdkonnas ligikaudu 30 % ülemaailmsest turuosast. Seepärast on oluline edendada ka meie tööstuse juurdepääsu kolmandate riikide turgudele.

ELi sõltuvuse vähendamine eeldab nii meie enda konkurentsivõime ja innovatsioonisuutlikkuse edendamist kodus kui ka partnerlust uute turgude ja tarneallikate leidmiseks välismaal. Tuleb jätkata tihedat koostööd partneritega, et tugevdada tarneahela vastupanuvõimet nii kahepoolses (nt ELi-Jaapani tarneahelate tööühma kaudu) kui ka mitmepoolses (st G7 kontekstis) koostöös. Neid jõupingutusi toetavad nii olemasolevad vahendid, nagu Global Gateway, kui ka uued vahendid, nagu puhta kaubanduse ja investeerimispartnerlused.

Komisjon on astunud olulisi samme, et vähendada sõltuvust Hiinast, kuid vaja teha veelgi rohkem. Nii nullnetotööstuse määruses kui ka kriitiliste toormete määruses keskendutakse vajadusele ja vahenditele kriitilise tähtsusega komponentide ja materjalide tarnete mitmekesistamiseks ning piisava tootmisbaasi vajadusele ELis. Samuti esitas komisjon eelmisel kuul ettepaneku innovatsioonifondi järgmise vesiniku võistupakkumise eeskirjade kohta: need sisaldavad selgeid kriteeriume mitmekesiste tarneahelate kujundamiseks, mis hõlmavad ka elektrolüüsiseadmete tootmist ELis. See on oluline nii varustuskindluse kui ka andmeturbe tagamiseks. Puhta tööstuse kokkulepe peaks võimaldama meil sellega edasi tegeleda. Süsiniku piirimeede aitab kaasa ELi keskkonnanäesmärkide saavutamisele ja lahendab süsinikdioksiidi lekke probleeme, võimaldades samal ajal

investeeringuid vähese süsinikuheitega ELi tööstusesse. **Seoses fossiilkütuste toetustega** olen väljendanud oma seisukohta 6. küsimuse vastuses.

Süsiniku piirimeetme juurde tulles – kui mind volinikuks kinnitatakse, jälgin tähelepanelikult SPIMi täielikku ja õigeaegset rakendamist üleminekuperioodil ja pärast seda. Teen koostööd heaolu ja tööstusstrateegia eest vastutava juhtiva asepresidendi ning teiste komisjoni talitustega, valmistades ette delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, nagu on nõutud SPIMi määruses. See tagab SPIMi sujuva rakendamise, samal ajal kui kõigi osalejate, eelkõige VKEde halduskoormus on minimaalne. Tagan, et komisjon kuulab ka edaspidi ära sidusrühmade, sealhulgas ettevõtjate ja riiklike haldusasutuste, aga ka kolmandate riikide partnerite arvamusi, kuna soovime, et rakendusmeetmed oleksid võimalikult tulemuslikud ja tõhusad. Seisan hea selle eest, et komisjon võtab arvesse kõiki praegusest üleminekuperioodist saadud õppetunde. Järgmise aasta lõpuks on kavas esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohane läbivaatamisaruanne. Aruanne sisaldab hinnangut SPIMi võimaliku laiendamise kohta suuremale hulgale kaupadele, kaudsete heitkoguste hõlmatuse võimaliku laiendamise kohta kõigile hõlmatud sektoritele, SPIMi juhtimise kohta ning määruse rahvusvahelise mõju kohta arenguriikidele ja eelkõige vähim arenenud riikidele.

Euroopa autotööstuse konkurentsivõime on ELi majanduse jaoks kriitilise tähtsusega. See tööstusharu moodustab üle 7 % SKPst ning annab otseselt ja kaudselt tööd umbes 13 miljonile inimesele. Oluline on kehtestada asjakohane raamistik, et toetada ELi tööstusharu konkurentsivõimet kogu ülemineku vältel.

Nii sõiduautode ja kaubikute kui ka raskeveokite CO₂ heite normid annavad turule pikaajalise kindluse ja prognoositavuse autotööstuses vajaliku ülemineku suhtes. Nii saab suunata investeeringuid puhtasse tehnoloogiasse, uute väärtusahelate arendamisse ELis, taristusse ning töötajate täiendus- ja ümberõppesse. Juba on võetud muid meetmeid, et toetada edukat üleminekut heitevabale liikuvusele; sellised meetmed, mille täielik rakendamine on väga oluline, hõlmavad järgmist: alternatiivkütuste taristu määrus (et kiirendada laadimis- ja tankimistaristu kasutuselevõttu), patareisid ja akusid käsitlev määrus (et tagada, et ELi turule lastavad patareid ja akud on kogu nende kasutusea jooksul kestlikud ja ringluspõhised), kriitiliste toormete määrus (et tagada kriitiliste toormete tarnekindlus ja kestlikkus) ning ELi võrkude tegevuskava (et tagada elektrivõrgu ajakohastamine elektromobiilsuse integreerimiseks). Sektori konkurentsivõime toetamiseks on vaja ka täiendavaid algatusi ning kui mind volinikuks kinnitatakse, teen selles suhtes koostööd eelkõige teiste volinikega puhta tööstuse kokkuleppe osas, et hõlbustada investeeringuid, luua puhta tehnoloogia juhtivad turud ning luua tingimused ettevõtete kasvuks ja edukaks konkureerimiseks. Tööstuse süsinikuheite vähendamise kiirendamise õigusakti eesmärk on suunata investeeringuid ja täiendavat toetust üleminekut läbivatesse tööstusharudesse, eelkõige kiirendades sellega seotud planeerimis-, hanke- ja loamenetlusi. Samuti aitan kestliku transpordi ja turismi volinikku ELi autotööstuse tööstuskava väljatöötamisel.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni küsimus

12. Teie missioonikirjas on mainitud, et tõhustate veelgi sotsiaalse ja õiglase ülemineku raamistikku. Praegune Euroopa roheline kokkuleppe õiglase ülemineku raamistik koosneb suunistest, järelevalve- ja rahastamisvahenditest. Võttes arvesse kõrgeid energia- ja elamiskulusid ning kasvavat ebavõrdsust, peaks EL looma laiaulatuslikuma ja kindlama raamistiku, sealhulgas siduvad meetmed, ning käsitlema keskkonnaalast ja sotsiaalset mõõdet algusest peale teineteist täiendavana.

Milliseid konkreetseid seadusandlikke meetmeid kavatsete kliima, nullnetoheite ja puhta majanduskasvu volinikuna võtta, et tagada kõigile sotsiaalne ja õiglase üleminek? Milliseid meetmeid kavatsete võtta tõhustatud õiglase ülemineku raamistiku osana ning kuidas kavatsete edendada kestlike toodete ja teenuste kättesaadavust, ligipääsetavust ja taskukohasust? Kuidas kavatsete kaasa aidata kestlike kvaliteetsete töökohtade loomisele, kollektiivlepingute kohaldamisele ning sellele, et jõustataks töötajate õigust olla ettevõttes informeeritud ja ära kuulatud? Ja kuidas kaasate sellesse töösse tööturu osapooli?

Üleminek ei ole edukas, kui see ei ole õiglase. **Eelmisel ametiajal esitas komisjon olulised meetmed, mis seavad Euroopa roheline kokkuleppe keskmesse õigluse**, kusjuures rahastus on eraldatud ja kavandatud eelkõige taaste- ja vastupidavusrahastu, Euroopa Sotsiaalfond+, õiglase ülemineku fondi ja kliimameetmete sotsiaalfondi kaudu. Nõukogu soovitusel õiglase kliimanetraalsusele ülemineku tagamise kohta anti liikmesriikidele konkreetseid suuniseid, kuidas käsitleda ülemineku tööhõive- ja sotsiaalseid aspekte. Olulisi õigluse aspekte, nagu võitlus energiaostuvõimetuse vastu, on käsitletud sellistes algatustes nagu energiatõhususe direktiiv ja hoonete energiatõhususe direktiiv.

Teha on siiski veel palju. Kavatsen teha tihedat koostööd õiglase ja konkurentsivõimelise puhtale energiale ülemineku eest vastutava juhtiva asepresidendiga ning inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva

asepresidendiga, et maksimeerida olemasolevate vahendite, näiteks riiklike energia- ja kliimakavade kasutamist. Energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse läbivaatamisel uurin võimalusi, kuidas tugevdada õiglase üleminekuga seotud probleemide ja võimaluste käsitlemist. Kavatsen teha tihedat koostööd volinike kolleegiumiga, et tagada kõigile õiglase üleminek ja luua ettevõtetele sobivad tingimused meie ühiste eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas hõlbustades kohapealset järelevalvet ja rakendamist, analüüsides võimalikke lünki ning aidates saavutada ühise ja ennetava getutsemisviisi tulevikuks.

Rahastamine on ausa ja õiglase ülemineku jaoks ülioluline. Euroopa ettevõtete konkurentsivõime suurendamine tähendab ka töökohtade loomist ja inimeste varustamist oskustega, mis aitavad neil muutustega edukalt toime tulla. Edukaks rohepöördeks vajalikud investeeringud hõlmavad inimeste ja ettevõtete toetamist üleminekul. Erilist tähelepanu tuleks pöörata ümber- ja täiendõppe võimalustele, mis võimaldavad neil kasutada üleminekuga kaasnevaid võimalusi ja tulla toime probleemidega. Esimene prioriteet on tagada taasterahastu „NextGenerationEU“ ja praeguse eelarve vahendite kasutamine. Koos kolleegidega tagan, et kliimameetmete sotsiaalfond aitab alates käivitamisest toetada haavatavaid inimesi, eelkõige neid, keda mõjutab energiaostuvõimetus või liikuvusvaesus. Ilma et see piiraks arutelusid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle, toetan presidendi poliitilistes suunistes aastateks 2024–2029 võetud kohustust suurendada pikaajalises eelarves märkimisväärselt õiglase ülemineku rahastamist. Teeme koostööd lihtsama, sihipärasema ja reageerimisvõimelisema pikaajalise eelarve nimel, mis kajastab Euroopa strateegilisi prioriteete ja meie soovi olla investeeringute komisjon.

Vastuseks üldisele küsimusele **kestlike toodete ja teenuste kohta**: kestlike toodete ökodisaini raamistik võimaldab tõhustada energiat tarbivate toodete standardite kehtestamisel tehtavat olulist tööd, aidates seega vältida suuri energiaarveid põhjustavate toodete müümist. Paljusid olemasolevaid nõudeid on vaja tehnoloogia pideva arenemise taustal ajakohastada – töö, mida ma täielikult toetan. Parandavust, aga ka üldist funktsionaalsust ja ohtliku heite vältimist käsitlevate sätetega kaitseme tarbijaid põhjendamatute kulude eest ning tõrjume ka edaspidi turult välja jätkusuutmatud ja kahjulikud tooted. Samal ajal võimaldab ajakohastatud energiatõhusus- ja kestlikkusemäärgistus, mida toetab tulevane ELi digitaalne tootepass, tarbijatel valida tooteid, mille omamise kogukulud ja keskkonnajalajalg on võimalikult väike. Samuti teeme koostööd liikmesriikidega, et parandada turujärelevalvet ja ökodisaini- ja energiatõhususmäärgistuse nõuete täitmise tagamist ning ennetada pettusi. Pidades silmas praegu kaasotsustamismenetluses oleva rohevaidete direktiivi peatset rakendamist, teeme tööd selle nimel, et esitada selged kliimaalase rohepesu vastased eeskirjad, võimaldades samal ajal ettevõtetele ja tarbijatele teha kindlaks kliimasõbralikud tooted. Ehitustoodete ja peamiste tööstustoodete puhul anname usaldusväärset teavet kliimajalajälje kohta, mis võimaldab luua Euroopa tööstuse jaoks juhtivad turud. Kestlike toodete taskukohasuse käsitlemisel on oluline pidada silmas kõige haavatavaid ning tagada kaupade ja teenuste taskukohasus. Teen tihedat koostööd teiste volinikega, alustades energeetika ja elamumajanduse volinikust, et edendada taskukohaseid ja kestlikke eluasemeid ning odavamalt ja puhtast energiat. Kliimameetmete sotsiaalfondil on selles oluline roll. Koos energeetika ja elamumajanduse voliniku ning õiglase ja konkurentsivõimelise puhtale energiale ülemineku eest vastutava juhtiva asepresidendiga käsitleme ka maksustamist ja kahjulike fossiilkütuste toetusi. Peame tõhustama praeguseid fossiilkütustest loobumise stiimuleid ja suunama asjaomased vahendid ümber investeeringuteks süsinikuheite vähendamise ja õiglasesse üleminekusse.

Õiglase ülemineku nimel töötades kavatsen lähtuda põhimõttest, mille president sätestas oma poliitilistes suunistes: **meie sotsiaalse turumajanduse keskmesse peavad alati jääma inimesed ja nende töökohad peavad** – isegi siis, kui meie tööstus ja majandus muutuvad. Üleminek kliimanetraalsusele tekitab jätkuvalt vajadust täiendavate oskuste järele nii uutes keskkonnahoidlikes sektorites kui ka olemasolevate ümberkujundamisel. Need täiendavad vajadused kerkivad esile olukorras, kus püsib tööjõu ja oskuste nappus ning vananevast tööjõust tingitult suurenevad asendusvajadused. Teen koostööd inimeste, oskuste ja valmisoleku eest vastutava juhtiva asepresidendiga, et muuta EL **oskuste liiduks**.

Usun, et õiglase üleminek ei saa toimuda, kui me ei kuula neid, kellel on kõige raskem. **Suhtlen sotsiaalpartneritega**, et arutada, kuidas ületada ülemineku ees seisvaid olulisi komistuskive ja tagada kvaliteetsete töökohtade loomine. Eelkõige annan oma panuse **kvaliteetsete töökohtade tegevuskavasse**, mis töötatakse välja koos sotsiaalpartneritega. Vajaduse korral toetan ka oma kolleegide selle tagamisel, et töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise valdkonnas kehtivaid ELi õigusi kohaldatakse ja jõustatakse, et aidata kaasa sotsiaalsele ja õiglasele üleminekule. Lisaks jätkab komisjon sotsiaalpartnerite projektide rahalist toetamist, et tagada nende õiguste kohaldamine kohapeal eesmärgiga leevendada üleminekust tulenevaid muutusi.

Peame ohjama **kliimariske**, et hoida ja parandada elatustaset, võidelda ebavõrdsuse vastu ja kaitsta inimesi. Tuginedes 2024. aasta kliimarisikide juhtimise teatisele, toetan selle nimel, et tulevase Euroopa kliimakohanemise kava kaudu tugevdada õiglast vastupanuvõimet. Koostöös teiste volinikega uurin selliste ELi tasandi vahendite

potentsiaali, mis võivad aidata otsustajatel kaasata oma demokraatlikesse protsessidesse teavet kliimarisikide kohta, kujundada õiglast vastupanuvõimet ja sotsiaalselt õiglast kliimakohanemise poliitikat.

Transpordi- ja turismikomisjoni küsimus

13. President von der Leyen tegi tulevasele kliima, nullnetoheite ja puhta majanduskasvu volinikule ülesandeks toetada kehtiva 2030. aasta kliimaalase õigusraamistiku rakendamist, sealhulgas eelseisvaid õigusaktide läbivaatamisi, ning tagada piisavad investeeringud Euroopa nullnetotaristusse. Kuidas kavatsete panustada transpordialaste õigusaktide nõuetekohasesse ja õigeaegsesse rakendamisse, tagades samal ajal Euroopa transpordiettevõtjatele võrdsed tingimused, Euroopa transpordisektori konkurentsivõime ning kvaliteetsed ja atraktiivsed töökohad Euroopas? Milline oleks Teie strateegia tagamaks piisavad investeeringud transpordisektori CO₂ heite vähendamisse, sealhulgas nullnetotehnoloogiasse, kütustesse ning laadimis- ja tankimistaristusse, ja milline selle strateegia elluviimise ajakava?

Transport on Euroopa majanduse selgroog ja inimeste liikuvuse eeldus. Transpordisektor moodustab ligikaudu 5 % ELi SKPst ja annab tööd rohkem kui 10 miljonile inimesele. See soodustab otseselt majanduskasvu teistes sektorites. Euroopa on endiselt maailma kõige külastatavam turismissihtkoht ja turism sõltub ühenduvusest, et sektori 3,5 miljoni ettevõtte ja 20,4 miljoni töötaja käsi võiks hästi käia.

Ent transpordiga kaasnevad ühiskonnale ja keskkonnale ka varjuküljed. **Transport on ELi majanduses ainus suur sektor, kus heitkogused on endiselt suuremad kui 1990. aastal**, mis on suuresti tingitud transpordinõudluse märkimisväärselt suurenemisest. Et saavutada ELi eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet 2030. aastaks vähemalt 55 % ja 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärk, on vaja ambitsioonikat poliitikat ja meetmeid, et tagada kõigi sektorite, sealhulgas transpordi heitkoguste kiire ja piisav vähendamine. Nagu nähtub 2040. ja 2050. aasta eesmärkide mõjuhindangutest, tuleb kliimaneutraalsuse saavutamiseks transpordisektori heitkoguseid 2050. aastaks vähendada 90 %. Selline üleminek heitevabale liikuvusele – nii inimeste kui ka kaupade jaoks – pakub suurepäraseid võimalusi elukvaliteedi parandamiseks saaste vähendamise kaudu ning võimaldab Euroopa tööstusel jätkata kõigis väärtusahelates innovatsiooni jätkamiseks ja luua kvaliteetseid töökohti. See on äärmiselt oluline, et tugevdada meie tööstusharude konkurentsivõimet ja aidata neil saavutada ülemaailmne juhtpositsioon, kuna teised turud liiguvad kiiresti heitevaba liikuvuse suunas. Rohepöõret tuleks rakendada viisil, mis ei ohusta, vaid parandab kõigi ELi kodanike ühenduvust ja taskukohast juurdepääsu kestlikele transpordivõimalustele.

Teen nende eesmärkide igakülgselt saavutamiseks tihedat koostööd kestliku transpordi ja turismi volinikuga.

Selles valdkonnas on EL kehtestanud **tervikliku üleminekuraamistiku**, mis lähtub põhimõttest „saastaja maksab“, ning nüüd on oluline selle rakendamisega edasi liikuda. Maanteetranspordi puhul on CO₂ heite normides sõidukitele kehtestatud selged eesmärgid: ELis registreeritud uute sõiduautode ja kaubikute ning linnabusside heite 100 % vähendamise eesmärk alates 2035. aastast ning raskeveokite heite 90 % vähendamise eesmärk 2040. aastaks. Nõudlus heiteta sõidukite järele kasvab kogu maailmas ning seetõttu on vaja jätkata investeerimist tehnoloogiasse, taristusse, oskustesse ja uute väärtusahelate arendamisse, et tugevdada ELi tööstuse konkurentsivõimet üleilmsel üleminekul heitevabale liikuvusele. Sellega seoses on väga oluline CO₂ heite normide stabiilsus ja rakendamine, kuna need tagavad sektori jaoks vajalike investeeringute tegemiseks selge pikaajalise prognoositavuse. Nagu on märgitud poliitilistes suunistes ja kinnitatud minu missioonikirjas, tehakse kavandatud läbivaatamise raames määrusesse sihipärane muudatus, et tehnoloogiliselt neutraalne lähenemisviis hõlmaks elektrokütuseid. Lisaks täiendab CO₂ heite norme majanduslike investeerimisstiimulitega CO₂ hinnastamise kehtestamine maanteetranspordis **HKS II** raames (koos muude poliitikasuundadega, näiteks energiatõhususe ja taastuvenergia valdkonnas). Oleme valmis alustama heitkoguste seiret ja aruandlust 2025. aasta jaanuaris. Komisjon toetab liikmesriike süsteemi sujuval käivitamisel ja ühtse rakendamise tagamisel kogu ELis.

EL on kehtestanud ka toetusmeetmed, sealhulgas alternatiivkütuste taristu määruse ning patareisid ja akusid käsitleva määruse, millega tagatakse heiteta sõidukite jaoks vajaliku laadimistaristu kasutuselevõtt kogu Euroopas, mis suurendab veelgi nende atraktiivsust ELi kodanike ja ettevõtete jaoks.

Selleks, et tagada ELi tööstusele võrdsed tingimused, kasutab komisjon ka kaubanduse kaitsemeetmeid, nagu ta on teinud Hiinast imporditud elektriautode suhtes kohaldatavate tasakaalustusmeetmetega.

CO₂ hinnastamise rolli suurendamine lennunduses ja kasutuselevõtt merenduses võrdsustab võimalusi vähese süsinikuheitega transpordilahenduste jaoks nendes sektorites; see on nende rahvusvaheliste sektorite jaoks endiselt väga oluline. Seepärast põhineb ELi HKS kõigi lennuctevõtjate võrdsel kohtlemisel kõigil marsruutidel

ja ei sõltu meretranspordi puhul lipuriigist. Rahvusvahelisel tasandil töötab komisjon ambitsioonikamate eesmärkide püstitamise nimel, tugedades rahvusvahelisest lennundusest tuleneva süsinikdioksiidi vähendamise ja kompenseerimise skeemi (CORSA) ning julgustades kolmandaid riike osalema. Samal ajal sisaldab ELi HKS kaitsemeetmeid meie lennuctevõtjate konkurentsivõime tagamiseks. ELi HKS-i täiendavad muud meetmed, millega stimuleeritakse lennunduse süsinikuheite vähendamist, eelkõige ReFuelEU Aviationi määrus, heiteta õhusõidukite liit ning taastuvate ja vähese CO₂ heitega kütuste väärtusahela tööstusliit.

Meretranspordi puhul moodustavad algatuse „FuelEU Maritime“ määrus ja ELi HKS-i laiendamine merendussektorile sektori puhtale energiale ülemineku raamistikuga ning pakuvad kogu ELi veetranspordi väärtusahela jaoks märkimisväärsed majanduslikke ja konkurentsivõimega seotud võimalusi. Tänu tugevale ELi õigusraamistikule ja kõrvalehoidumise ohu vähendamiseks kehtestatud meetmetele on ELi merendussektoril head võimalused asuda kestliku ja digitaalselt täiustatud veetranspordi valdkonnas juhtpositsioonile. Komisjon jälgib ka edaspidi sektori konkurentsivõimet mõjutavate tegurite ning energiasüsteemi ümberkujundamisega seotud tulevase võimaluse ja probleeme. Toetan kestliku transpordi ja turismi volinikku merenduse tööstusstrateegia väljatöötamisel ning aitan teda teha töös, et jõuda Rahvusvahelises Mereorganisatsioonis (IMO) tervikliku meetmete kogumini laevanduse süsinikuheite vähendamiseks 2050. aastaks.

Euroopa transpordiettevõtete konkurentsivõime sõltub kvalifitseeritud ja koolitatud personali olemasolust. Kavatsen teha koostööd kestliku transpordi ja turismi volinikuga, et tegeleda praeguse töötajate nappusega selles sektoris ning lahendada probleemid, mis on seotud kõigis transpordiliikide tööjõu ümber- ja täiendõppega. Kui mind volinikuks kinnitatakse, toetan koostööd riiklike ametiasutuste ja asjaomaste sidusrühmadega, et tõhustada nende tegevust tööjõule vajalike oskuste tagamiseks ka uute tehnoloogiate ja innovatsiooniga kohanemiseks. Samuti toetan oskuste pakti raames jätkuvalt ulatuslikke partnerlusi autotööstuse ning laevaehituse ja meretehnoloogia valdkonnas. Sellised programmid ja fondid nagu Euroopa Sotsiaalfond+ ning taaste- ja vastupidavusrahastu pakuvad olulisi võimalusi.

ELi HKS-i innovatsioonifondil on olnud oluline roll süsinikuheite vähendamisel viisil, mis samal ajal aitab säilitada transpordisektori konkurentsivõimet. Lennunduses loodi säästvate lennukikütuste kasutuselevõtu kiirendamiseks täiendav stiimul, milleks on 20 miljonit HKS-i LTÜd. Laevandussektoris on kuni 2030. aastani võimalik kasutada 20 miljonit HKS-i LHÜd, et toetada sektorisse tehtavaid investeeringuid. Investeeringud säästvate alternatiivkütuste tootmisse, elektriparvlaevadesse ja laevastiku uuendamise teenustesse, et muuta olemasolevad laevad energiatõhusamaks, või tuuleenergia põhinevate ELis toodetud jõuallikate kasutuselevõtu on head näited suurest potentsiaalst tõhusate kliimameetmete ühendamisel juhtpositsiooniga tööstuses. Lisaks HKS-i innovatsioonifondile võib heitevaba liikuvuse taristut 13 väiksema sissetulekuga liikmesriigis rahastada moderniseerimisfondist, mida rahastatakse samuti ELi HKS-i tuludest. Liikmesriigid saavad HKS-i tuluseid kasutada transpordisektori kliimameetmetesse investeerimiseks. Mõned liikmesriigid juba kasutavad selleks märkimisväärselt osa.

Toetan ettepanekut, et ametiaja alguses võetakse vastu terviklik **säästva transpordi investeeringute pakt**, milles visandatakse strateegiline lähenemisviis transpordi süsinikuheite vähendamise lahendustesse tehtavate investeeringute suurendamiseks ja prioriseerimiseks – eelkõige sektorites, kus heidet on raske vähendada, nagu lennundus ja merendus –, ning juurdepääsu tagamiseks odavale, säästvale ja turvalisele energiavarustusele. Oluline on töötada välja üle-euroopalised vahendid, et vältida riiklike vahendite killustatust, mis võib moonutada siseturgu või tekitada liikmesriikide vahel toetuste konkurentsi.

Keskkonnahoidlikud transpordiliigid nagu raudtee võivad pakkuda nii reisijate- kui ka kaubaveo puhul sageli alternatiive ning neid tuleb paremini transpordisüsteemi integreerida.

Maksuküsimuste allkomisjoni küsimus

ELi finantssektori maksuraamistik

14. Teie missioonikirjas on märgitud, et kavatsete leida uuenduslikud lahendused, millega tagada ELi finantssektori maksuraamistiku ühtsus. Milliseid konkreetseid muudatusi ELi maksupoliitikas kavatsete teha, et i) saavutada eespool nimetatud, ii) suurendada erainvesteeringuid ning vähendada maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidmist nii äriühingute kui ka üksikisikute puhul, iii) lihtsustada maksusüsteemi, et kõrvaldada piiriülestele investeeringutele kehtestatud maksutõkked ja suurendada õiglust ettevõtete rahastamisel, kiirendades seeläbi kapitaliturgude liidu väljakujundamist, ning iv) jätkata äriühingute maksustamise reformi ELis? Milline on Teie arvates kapitalimaksu ühtlustamise roll Euroopa hoiuste ja investeeringute liidu arendamisel, nagu on ette nähtud Letta aruandes?

Finantssektoril on majanduses keskne roll. Lisaks tähtsusele töökohtade loomisel (2023. aastal 4,9 miljonit töökohta) ja suurele osakaalule SKPst (618 miljardit eurot, mis 2022. Aastal moodustas ligikaudu 4,3 % ELi SKPst), kogub finantssektor sääste ning suunab need rahastamise ja investeringute kujul kodanikele ja ettevõtetele tagasi. See vahendajaroll ja finantsteenuste sujuv toimimine on väga oluline, et tagada vastupanuvõimeline majanduskasv meie majanduse, sealhulgas innovatsiooni tõhusa rahastamise kaudu. Seetõttu on finantssektor Euroopa konkurentsivõime oluline alustala. Kui mind volinikuks kinnitatakse, püüan maksueeskirju ajakohastada, et toetada finantsüsteemi põhifunktsioone majanduses.

Eelmise komisjoni ametiajal tehti oluline samm. Nõukogu võttis vastu direktiivi ülemääraselt kinnipeetava maksu vähendamise kiiremate ja turvalisemate menetluste kohta (FASTERi direktiiv). See on juba praegu väga oluline samm õiges suunas ning hoolauaks Euroopa hoiuste ja investeringute liidule, nagu on ette nähtud poliitilistes suunistes. FASTERi direktiiv hõlbustab ja kiirendab investorite jaoks tulu tekkimise kohas ülemääraselt kinnipeetud maksu tagastamist, aidates seega vältida topeltnmaksustamist. See hõlmab ka usaldusväärseid maksuvähendamise menetlusi maksukuritarvituste vastu võitlemisel, millest saavad kasu investorid, finantsvahendajad ja maksuhaldurid. Tänu nendele standardmenetlustele säästavad investorid hinnanguliselt 5,17 miljardit eurot aastas.

Vaja on aga teha rohkem. Seepärast kavatsen põhjalikult uurida praegust maksuraamistikku ja teha vajaduse korral reformiettepanekuid. Regulaatiivsel poolel on palju ära tehtud, et lahendada finantssektoris ülemäärase riskide võtmisega seotud probleeme ja leevendada finantskriisi tagajärgi. Edaspidi on sama oluline tagada, et finantssektori suhtes kohaldatavad maksueeskirjad aitaksid kaasa ELi hoiuste ja investeringute liidu arendamisele ning suurendaksid ELi konkurentsivõimet.

Finantssektori suhtes kohaldatavad maksueeskirjad on liikmesriikide vahel väga erinevad: kohaldatakse arvukaid ja erinevaid sektoripõhiseid makse, mis tekitab ühtsel turul keerukust ja moonutusi. Lisaks kogu majandusele kohaldatavatele maksudele, näiteks äriühingu tulumaksule, nõutakse ELi finantssektoris tegutsevatest ettevõtetest mitmesuguseid ühtlustamata sektoripõhiseid makse, nagu kindlustusmaksete maksud, pangamaksud, tööjõu erimaksud ja finantstehingute maksud. ELis on paljud finantsteenused käibemaksust vabastatud. See ELi käibemaksudirektiivi alusel kohustuslik maksuvabastus on kehtinud üle 40 aasta ja on osaliselt aegunud. Digitehnoloogia üha suurenev roll finantssektoris ja ühiskonnas laiemalt toob kaasa uued teenused, mida praeguse maksuraamistiku vastuvõtmise ajal ei eksisteerinud. See maksuvabastus ei põhjusta finantssektori alamaksustatust, kuna käibemaks on ettevõtete jaoks kuluneutraalne.

Seda arvesse võttes tagan, kui mind volinikuks kinnitatakse, et arutelu finantssektori maksustamise asjakohaste eeskirjade üle hõlmab kõiki eespool nimetatud aspekte, sealhulgas käibemaksu, ning seda, kas ELi liikmesriikides kohaldatavaid sektoripõhiseid makse käsitlevad siseriiklikud eeskirjad takistavad piiriülest tegevust ja digitaliseerimist, konkurentsivõimet ja innovatsiooni ühtsel turul. Seepärast on selle küsimuse uurimiseks algatatud põhjalik uuring. Kuna see võib tähendada muudatusi maksudes, mis on praegu täielikult reguleeritud riiklikul tasandil, nõuab see ulatuslikku arutelu, millesse on kaasatud liikmesriigid ja finantssektor.

Võttes arvesse raskusi, millega riskikapitali või muude arengukapitali vormidega toetatavad idu- ja kasvufirmad rahastamisallikatele juurdepääsu otsides ELis silmitsi seisavad, olen pühendunud erinevate võimaluste uurimisele, et motiveerida investoreid investeerima uuenduslikesse ettevõtetesse või tegevustesse, võttes arvesse ülemaailmseid parimaid tavasid.

Iga uus algatus või ettepanek nõuab põhjalikku konsulteerimist, kõigi sidusrühmade kaasamist ja erinevate võimalike valikute hindamist. Kui mind volinikuks kinnitatakse, suhtlen teiste asjaomaste volinike ja juhtivate asepresidentidega, samuti parlamendi, nõukogu ja sidusrühmadega.